

SZEFRESZTŐSÉG TELEFON 1-11
 Fijeti telefon 6
KIACÉHIVATA
 Str. Barr
ELŐFIZETESI
 Egész évről... 320
 Félévről... 170
 Hónapról...
X évfolyam • 54. szám
 1929. Március 7. Csütörtök
 • 5689 év. l. adá. 25 •

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A Keren Hajjeszód építi az országot!

Aldozatok örvendő szívevel az ujjaszülető Palesztina oltarán!

Románia barátságos arcot mutat Genfnek

A népszövetségi tanács genfi ülésén megkezdődött a zavaros atmoszférában nyílt meg. Az angol-francia tengerészeti egyezmény ellen elhangzott német támogatás, a jóvátételi kérdés megoldása körüli viták, a Rajna-vidék kiürítésének kérdése, a Belgium és Franciaország közötti állítólagos hamis szerződés nyilvánosságáhozása, valamint a német-lengyel viszony feszültebbé válása nagyon kellemetlen atmoszférát készített elő a genfi tanácskozásnak. Mindezek a kérdések egymásba fonódnak és egy olyan lelkiállapotot tanuskodnak, amely szemmel látható visszaesést mutat a régebbi ülések légkörével szemben. Az összes szembenálló felek részéről sok jóakaratra és igyekezetre lesz szükség, hogy olyan megegyezésre jussanak, amely Európa egészét szétvázi a gondfelhőket.

Ebben a nyugtalan atmoszférában kezdte meg a népszövetségi tanács az egyik legfontosabb probléma, a kisebbségi kérdés tárgyalását. A legutolsó népszövetségi tanácsülés végén dobták a kérdést Zalesky lengyel külügyminiszter egy olyan pillanatban, amikor a teljes összejövetel kezdte a német delegátussal. Stresemann német külügyminiszter felvette a keztyűt és a kisebbségi kérdést sikerült is a jelenlegi ülésszak legfontosabb programpontjává tenni. A német külügyminiszter tudvalólag azt kívánja, hogy a Népszövetség szélesebbkörű ellenőrzési jogot kapjon az egyes államok kisebbségeinek ügyében, illetve a kisebbségek helyzetének ellenőrzésénél. Eddig az volt a jogszokás, hogy a kisebbségek részéről csak politikai, vagy kulturális közületek fordultak panasszal a Népszövetséghez, amelynek főttikarsága vizsgálat tárgyává szokta tenni a panaszt és felhívja az érdekelteket kormányt arra, hogy hat hónapon belül terjessze elő válaszákat a panaszban felsorolt esetekre vonatkozólag. A panasz és a választ ezután másoliban megküldték a népszövetségi tanács 14 tagjának és a szóbanforgó kérdés csak úgy kerülhetett tárgyalásra a tanácsban, ha annak valamelyik tagja a panaszt megácvá tette. Ebben az esetben a panasz egy háromtagú bizottság elé került, amely a mindenkori tanácselnök előlése alatt újabb vizsgálatot indított és annak alapján javaslatot tett a tanácsnak a panaszolt kérdés megoldására.

Stresemann mindenekelőtt ennek az ügyrendnek a megváltoztatását kívánja és azt javasolja, hogy a mandátum-bizottsághoz hasonlóan a kisebbségi panaszok is külön háromtagú állandó bizottságot kapjanak. Ez a bizottság venné át a panaszokat és közölné a Népszövetség összes tagjaival, ez folytatná le a szükséges vizsgálatot és valahányszor szükségesnek tartja, közbelephet a kisebbségek érdekében. Az érdekelt államok attól tartanak, hogy amennyiben Stresemann intenció győzzenék a tanácsban, a párisi békeszerződés rendelkezései alá tartozó valamennyi országból az összes kisebbségek valósággal elárasszanak a Népszövetséget panaszokkal és így fölösleges és veszedelmes surlódások kiadhatnának anélkül, hogy azok valamilyen is segítenének a kisebbségek hely-

Stresemann javaslatával szemben Zalesky lengyel külügyminiszter mindenekelőtt közölte a Népszövetség főttikarságával, hogy Lengyelország nem fogadhatja el a népszövetségi ellenőrzés kibővítését a kisebbségi kérdésben csak úgy, ha a párisi béketárgyalásnak erre vonatkozó rendelkezését kivétel nélkül alkalmazni fogják mindazokra az államokra, amelyek határain belül nemzeti kisebbségek élnek, így tehát Franciaországra, Angliára és Olaszországra is. Ezt a javaslatot a francia kormány intervenciójára Zalesky visszavonta, de ehelyett egy másik ép olyan drasztikus javaslatot készült előterjeszteni. A lengyel külügyminiszter arra fogja felhívni a párisi jegyzőkönyvet aláíró hatalmakat, hogy egyszerűen nyilvánítsák érvénytelenné a kisebbségi klauzúlatot.

Ilyen körülmények között az egész világ érthető érdeklődéssel várja a kisantant állásfoglalását, mert hiszen a kisebbségi kérdésben az utódállamok van-

nak leginkább érdekelve. A kisantant álláspontját a tanácsülésben Titulescu fogja kifejtetni és ez az álláspont természetesen attól függ, hogy Stresemann milyen formában fogja a maga javaslatát előterjeszteni. Annyi azonban bizonyos, hogy a kisantant nem fogja támogatni Zalesky javaslatát, viszont nem fog hozzájárulni a kisebbségi panaszok kivizsgálási módjának olyan módosításához sem, hogy abból a Népszövetség ellenőrzési jogának kibővülése származzék. A külügyminiszterumból származó értesülések szerint a kisantant államai igen érdekes elvi kérdést fognak felállítani. Támadni fogják a jelenlegi ügyrendet, amely szerintük ellentétben van a Népszövetség alapító paktumának szakszával. A népszövetségi paktum egyáltalán nem intézkedik a jelenlegi hármashozottság működéséről, hanem azt írja elő, hogy a kisebbségi panaszokat a népszövetségi tanács összes tagjainak felül kell vizsgálniuk, viszont az egyes panaszok tárgyi kivizsgálása csakis a népszövetségi tanács összes tagjainak együttes közreműködésével történhet. Ha tehát bárki is módosítani akarja a jelenlegi ügyrendet, ahhoz a kisantant

államai csakis a fenti értelemben járulhatnak hozzá, mert ezek szerint az alapító paktum szövege és szelleme feltétlenül kell, hogy érvényesüljön azokkal a jogszokásokkal szemben, amelyeket a népszövetségi tanács az utóbbi években behozott és megtűrt, a kisantant képviselőinek hallgatóságos hozzájárulásával. Általában véve megállapítható, hogy román politikai körökben és a bukaresti sajtóban — a szélső nacionalista lapok kivételével — igen higgadtan kezelik az egész problémát és eddig sehol egy agresszív hang nem hangozott el Stresemann javaslatát ellen. Ebből a barátságosnak mondható magatartásból arra lehet következtetni, hogy Titulescu igen koncilians szellemű nyilatkozatot fog tenni a népszövetségi tanács ülésén és még könnyen megérthetjük, hogy éppen Románia lesz az az állam amely a kezdeményező lépést megteszi a kisebbségi kérdés békés rendezéséhez. Természetesen hogy a kisebbségek öröme és megnyugvása csak akkor lesz teljes, ha a kisebbségi kérdés elméleti rendezésének következményeit minél előbb a gyakorlatban is tapasztalni fogjuk.

Stresemann megtartotta nagy kisebbségi védőbeszédét a népszövetségi tanácsban

Stresemann befolyásolni akarják, hogy ne legyen intranzigens. A júliusi ülésszakon tárgyalják csak érdemlegesen a kisebbségi kérdést Genfben megállapították, hogy a kisebbségi probléma sokkal súlyosabb, mint eredetileg hitték

Genf, március 6. Hosszas, előzetes tárgyalások után Stresemann külügyminiszter ma megtartotta beszédét a kisebbségi kérdésről a népszövetségi tanács előtt. Beszédének minden szakaszát még nem ismerjük, de a rövid tudósításból is megállapíthatjuk, hogy Stresemann beszédében a kisebbségi kérdés radikális megoldására tett javaslatokat.

Stresemannt megelőzőleg Dandurand is megindokolta javaslatát, amelyről azonban ezideig nem érkezett részletes jelentés. Mindenesetre figyelemreméltó jelenség, hogy Dandurand javaslatát nem követte mindjárt vita. Valószínű, hogy ez is csak a Stresemann beszédével kapcsolatban fog megtörténni. A Stresemann és Dandurand beszédével kapcsolatban vitára ma kerül sor, amelyet az egész világ kisebbségi közvéleménye izgatottan vár.

A népszövetségi tanács üléseiről szóló tudósításunkat alább adjuk:

Genf. A népszövetség mai nyilvános ülésén Stresemann megtartotta óriási érdeklődéssel várt beszédét a kisebbségi kérdésben és megtette előterjesztéseit. A német külügyminiszter bevezetőnek történelmi visszatekintést vetett a kisebbségi kérdés fejlődéstörténetére majd a leghatározottabban állást foglalt a többségi népek beolvasztó törekvéseivel szemben. Stresemann beszéde végén javaslatokat terjesztett elő, melyek legkiemelkedőbbjei a következő pontokban foglalhatók össze:

1. A kisebbségi kérdés rendezésére népszövetségi eljárásának megjavítása.

2. Ennek érdekében az eddigi kizárólagos módszer helyett a panaszolt állam bevonása a kérdés népszövetségi elintézésébe. 3. Javaslatok arról, mi módon lehet eleget a Népszövetség garancia-kötelezettségének anélkül, hogy a represszáliák tere- re kellene lépnie.

Stresemann beszédét megelőzőleg a jogászbizottság jelentését zártulésen ismertették Litvánia kérése ügyében. A jogászbizottság elutasítandónak találta Litvánia kérését, mert a kisebbségi kérdés ügye még az előkészítés stádiumában van.

A nyílt ülés az egnagyobb érdeklődés jegyében nyílt meg. A delegátusok teljes létszamban vannak jelen, valamint a hivatali személyzet is.

Először Dandurand szólalt fel és részletesen megindokolta javaslatát, melyet vita nem követett. Utána rögtön Stresemann adták át a szót.

London, március 6. A Times genfi munkatársa beszélgetést folytatott Chamberlain külügyminiszterrel, aki ennek során annak a reményének adott kifejezést, hogy a kisebbségi vita minden valószínűség szerint heveskedések nélkül fog lefolyni. Az angol külügyminiszter kifejtette, hogy a tanács ez ülésszakán csak a kisebbségi eljárásjogi szabályokkal foglalkoznak, mert a tanács többségének az az álláspontja, hogy a kisebbségi kérdéskomplexumot Adashi japán külügyminiszter előadó és két másik tanácstagból álló bizott-

ságra bízzák, amely a júniusi tanácsülésig el fog készülni előterjesztendő véleményes jelentésével. A lap valószínűnek tartja hogy a tanács a júniusi ülésszakon meg fogja hallgatni az esetleges módosítások felől az érdekelt államok véleményét is.

Genfi jelentés szerint Chamberlain fogadta Valkó magyar külügyminisztert, aki a kisebbségi vita meghallgatására Genfbe érkezett.

A Morning Post mai számának egyik cikkében rámutat arra, hogy a bizalmas megbeszélések rendén megállapítást nyert Genfben, hogy a kisebbségi probléma sokkal súlyosabb, mint ahogy azt eredetileg gondolták.

A lap megbízható forrásból azt az értesülést közli, hogy a hatalmak következő intervenciókat a genfi ülésszak megnyitása után Berlinben abban az irányban, hogy Németország ne foglaljon el túlságosan intranzigens álláspontot. A megbeszélések eredményeként Stresemann e hírforrás szerint hosszabb siffróizott táviratváltásban volt kormányával.

Páris, március 6. A Le Temps genfi tudósítójának közlése szerint a tanács ma zárt ülésen foglalkozik először Waldemar litván külügyminiszter kérésével és a jogászbizottságnak erre vonatkozólag elkészített véleményes jelentésével. A jogászbizottságnak az volt az álláspontja, hogy Litvánia nem hivandó meg a tanács ülésére, mert a kisebbségi kérdés ezen a tanácsülésen még

egyelőre csak az előkészítés stádjumában van.

A Le Temps szerint a zárt ülés után nyilvános ülésen a tanács első tagja Dandurand kanadai delegátus előterjesztésével és javaslataival foglalkozni.

A javaslatok körül hosszabb vita várható. Ennek az előterjesztésnek befejeztével Stresemann német külügyminiszter terjeszti elő 18 gépirt oldatra terjedő javaslatait.

A lap tudósítójának információja szerint Stresemann maga is bizottságot fog kérni javaslataiban a kérdés valamennyi részletének tanulmányozására.

Berlinbe érkezett hírek szerint Stresemann hosszabb megbeszélést folytatott Titulescuval is

és német politikai köröknek az az információja, hogy román részről nem várható ellenzéki magatartás az előterjesztendő német javaslattal szemben.

Berlin várja a tavaszt

(Az Uj Kelet berlini tudósítójától). A gyalogjárókat már kezdik elzárni a kesztyűvel, amelyeken ott reménykedik a bádógtábla: «Achtung, Eiszapfen!» A bádógtábla ugyanis abban reménykedik, hogy a ház párkányzatán fészkelő jégcsapot mihamarabb meg fogja olvasztani a közeli márciusi langymeleg és nehogy ez a megolvadni kezdő jégcsap valamely járókelőnek a koponyájára zuhanjon, kiteszik a reménykedő bádógtáblát. Még ráértek volna vele. A jégcsapoknak eszük ágában sincs megolvadni. De nem is tehetik saját elhatározásukból. Meleg kéne hozzá. Vagy legalább is enyhülés. Még pedig nem csak a spanyol enyhülés, és nem a politikai feszültségek enyhülése, hanem a hideg. A téli sportok iránti lelkesedés alaposan megenyhült a három fokos hidegben, az árúházak panaszkodnak, hogy hasonló az eset a vásárlási kedvvel is ilyen sorsra jutott a legújabb oceanrepülési tervvel kapcsolatban főhangolt lelkesedés is, — csak a klíma következetes a klíma nem enyhül, a fokok száma a hőmérőn ellenőrizhetően csökken ugyan de a tapasztalat szerint épp olyan hideg van tíz fokos hidegben is, mint ha hússzal több a fok. Lefelé. A didergés már kísérőtűnneté lépett elő az emberek életében, a nátháját mindenki úgy viseli, mint virágcsokrot tavasszal a gomblyukban, (bár ezt is a gomblyukban lehetne viselni!) a kávéházakban, társaságokban egy-egy jobb influenza-esetről úgy beszélnek, mint a milleniumi kiállításról, részletesen, szívesen, elevenen, lebilincselően, egy kis szentimentalizmussal, de az újdonság ingerével átfűtve. Hiszen alighogy elmúlt. Reménytelen eset volt és mégis, injekcióval, kvarccal, a gyerekek nem kapták meg állítólag a vesére megy, de csak később. A gyomorra mindenesetre hamarabb. Már nem lehet leltni, hogy influenzáról ne hallana és két perc múlva maga is ne beszélne az ember. Az ember beszél és közben érzi, hogy szárad a torka, melegszik a homloka, homályosodik a látása, reszket a keze, magya is tiüsszent egy óriásit, köhécselni kezd de még szeretné elmondani, mit adtak be a kollegájának a kilencedik napon, de már alig tud beszélni, mert a köhécselemből üvöltő kahalás lesz, amely kinyomja a szemeket, megdagasztja az ereket, verejtéket présel a halántékra és... és... a gyalogjárókat elzárják a kesztyűvel, mert azt hiszik, hogy itt valaha olvadni fog. A jégcsap hideg mosollyal trónol a bádógtábla fölött. Az optimizmus, az időjárás méltóságának tragédiás bádógtáblája fölé.

Berlin mégis készül az olvadásra. Erdmann igazgató ur, a köztisztasági hivatal egyik vezetője, ki Berlin utcáit mosdatta, söpörteti, csiszolatja, vala-

mikor hócsapok is, egyszer, nyáron, szóval Erdmann igazgató ur kopasz, ércshangú ember és úgy beszél a hóról, jégről, sárról, mint az orvosok a karcionáról, angináról, lepráról meg légesdőről. Ahogy az orvosok azt mondják: a hasat meg kell nyitni, úgy mondja Erdmann direktor ur: a csatornákat meg kell nyitni. Mert befagytak. Nem az egék csatornáit, nem, azok ott voltak a jó, kövér hópihét, olyan pihéket, hogy csak úgy lottyantak az arcon, aszfalton, meg a szurós darát, a melyen műköreszlyázók törték ki a nyakukat, közepes polgárember nem igen mert rálépni. Berlin csatornáit így tak be. Miért épen a csatornák ne fagytak volna be? És most nyitogatják őket tüzzel vassal. Kis kályhakkal jár kálnak, amikben hosszú vasakat tüzesítenek és ezzel a félelmetes szerszámmal, ezzel az izzó szordával tágitják Berlin csatornáit, hogy meg legyen pusztító áradás, ha olvadni kezd. Tudmillik mint Erdmann igazgató ur elmondotta, valamivel több, mint tizenkét millió köbméter hó halmozódott fel Berlin utcáin. Csak a belterületen. És csak valamivel több, kevéssel több, mint tizenkétmillió köbméter. De ez a csatornaolvasztó műtét el fogja hártani a veszedelmet. Közben ugyanis szorgalmasan fuvarozzák a havat, de elenyésző mennyiséget lehet csak elfuvarozni, mert már eddig is tulterhelődött a város pénztára a hideg és havazással kapcsolatban. Naponta átlag 54.000 márkába kerül a hófuvarozás. Ez csak a rendkívül kiadás, a segédmu-kások bére. Ha a tizenkétmillió köbméter havat el akarnák fuvarozni, ami technikailag is megoldhatatlan feladat, tizenöt millió márkát emésztene fel Berlin hószámlája. Eddig hárommillió márka a rendkívül kiadás, amit hótakarításra költöttek. Ehhez hozzá kell még számítani a napi három vagon sót, a mit a kioldasztott estornákba szórnak. Természetesen megnyugtatóbbá válik a helyzet, ha Erdmann igazgató ur számitásaiba pillantunk. Ezer liter hó ugyanis csak száz liter vizet jelent. Ha egyszerre tíz fokra emelkednek a hő nulla fölé, akkor az egymillió köbméter víz hat-nyolc nap alatt tűnne el Berlin csatornáiban. Áradás veszélye tehát nem fenyeget. Csak rengeteg pénzt, energiát, egészséget nyelt el a tél, amely hivatalosan idestova befejeződött. Komisz tél volt. Csak legalább haragudni lehetne érte valakire...

A tavasz első — hivatalos — remény sugarával egyidőben érkezett vissza Berlinbe a legfrissebb nemzeti hős: Max Schmeling, Smeling Miksa, aki Amerikában szerzett dicsőséget a német ökölnök. Így írják a lapok. Miksa ugyanis boxbajnok, mégpedig valóban komoly hős, aki nem egy ellenfelet

akasztotta a ring kötelére. Megboxolta az amerikai Jim-eket, Bobby-kat, Jack-eket, kiderült, hogy balkezes szvingei fantasztikusan megjavultak, lábtechnikája a csodával határos, kiütéses győzelmek sorozata pedig rövid, alig tíz hüvelykről zuhanó ütéseinek köszönhető. Ezt persze nem ellentétei köszönik meg, hanem a német nép, amely diadalmában várta a nemzet ezüdjét szerint legnagyobb Miksáját. A pályaudvart rendőrkordon övezte, fotográfusok ölték egymást, mozioperátorok üvöltöztek és a tömeg szent mámorában a stilszerűség magaslataira emelkedve, ökölcspások áradatában tolongott a peronok felé. De rendőrség is stilszerűen tartotta magát, visszaöklözte az erőszakoskodókat, akik így egymás gyomrára és orrcsontjára utalva maguk között, ugyszólván házikelésben csillapították lelkesedésük tüzeit. Végül befutott a hamburgi expressz amely az ököl hősét rejtette magába. De nem sokáig. Mert Schmeling csakhamar megjelent a lépcsőn, ahol a köréje tóduló rokonszenve következtében pont egy félórát vesztegelt. Sablonos dolog volna a további részletek leírása. Vállakon, fejeken, karokon át került autójába, mintán félholtan üdvözölték. Kilógott a nyelve szegény kis boxbajnokunknak, amikor az autót megindult vele. Alaposan helyben hagyta. Este az ünnepléses fogadtatásor már olyan volt, mint ellenfelei a nyolcadik rund vége felé. Dörzsölni, legyezni kellett. Kámfort szolgáltattak vele.

Spirosal-oidat
külsőleg bedörzsölve és néhány Aspirin-tabletta, csakhamar megszüntetik a reumatikus fájdalmakat.
Minden gyógyszerárban kaphatók.

Igazán, csak a gondolatársítás szelvénye vetette élénk Filchner atya fogadtatásának emlékéit. Filchner német tudós Tibetben végzett éveken át tartó kutatásokat, belebetegedett ebbe a kirándulásba, idegei tönkrementek az állandó halálos veszedelemben, rengeteg értékes anyaggal érkezett haza és a pályaudvaron tizenkét ember várta. Ezek közül hat rendőr volt, három újságíró, két rokon és egy köhögős kollega, egy szivarozó német tudós.

Igaz viszont, hogy Pächnernek egyáltalán nincs lábtechnikája.

Ormos László

Ma folyósítják a stabilizációs kölcsönt

(Bucuresti-Bukarest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Popovici Mihály pénzügyminiszter tegnap megbeszélést folytatott Coutour-ral, a Banque de Paris et des Pays Bas igazgatójával, aki szívesen megbízatással érkezett Bukarestbe, hogy

a kölcsönköltségek végleges kicserélésén jelen legyen. Ugyanis ma van az a nap, amikor Románia átadja a kölcsönköltségek és hirtokába jut a kölcsönösszegnek.

Szenzációs műsor!!!

URANIA TOPTOWNI BAJNOK
(Vadnyugat lovasa)
mozgó **Hoot Gibson** ki ügyességében még Tom Mixet is felülmúlja
Monopol Filmcentrala.

HOTEL IMPERIAL PALACE
Igazgató: TASCU CIOMU.
Calea Victoriei No. 47. Telefon 312/82. Bukarest. Szemben a királyi palotával. Telefon 312/83.
Elsőrangú szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegánsan bútorozott szoba. Páldás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegvíz az összes emeletken. A legkiválóbb konyhai és kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

SELECT-MOZGO
Nagszerű premier!!

NOSZTY FIU ESETE

MIKSZÁTH KÁLMÁN hasonnevű regénye nyomán, melyet nemrég nagy sikerrel mutatott be vigjátékra átdolgozva a Magyar Színház. Főszerepekben:

EVELYN HOLT (Dr. Schäffer-ből ismert művésznő)
IVOR NOVELLO (Németország kedvelt művésze)
SZÉKELY IBOLYA (a legújabb magyar filmszínlány)

VEREBES ERNŐ

Speciális zenekar! — Tolongás elkerülése végett a jegyeket kérjük idejében megváltani. — Monopol Thaliafilm.

és
A nagyvárosi viszonyosság viselője tartotta első Konrad Béla zét tartott célkitűzéseir között egy hemzseg a helyektől és tól, másnap merül el. Dr. ugylátszik hitközségi megnyitkoz val az a köbásu" expozíciót keltet széles rétege hitközségi lomnak véte intezzen a gondolat elle most jutott kissé megké annak, hogy az omirózus Konrad elhangsúlyozta fogja tartani vallásos érte is van, a hit adata. A hitközségi életével, képül kell hore bizott hívó ra. Benniünke metlen érész szájából hall detését, aki életet folytat zsidó vallás Mert feltétele ur a zsidó va szédexpozéját ginamus új va bár a beszéd lehetne erre vallásos gond rád — nem l szasulyeszteti primitiv ker hogy a népi nyer, mert t de veszít ti egyetemes minden földi emeli, hogy kek is. Hát mondvá, de Mi eddig ug vallás tökéle határokkal és laszhatatlan kiindulva v vallás annak sen és más megtéríteni. ur egy új pá ni, egy új zs zsidó nép .s közül és elh többi népek gondolat ez, ban kivihetet bijaink és kézzel-lábbal ság sem kérel van foglal hogy más né dikálni. A dolgok

Konrád dr. és a cionista ügynökök

A nagyváradi neolog hitközség sok viszonytalansággal megválasztott új képviselőtestülete a közelmúlt napokban tartotta első közgyűlését, amelyen dr. Konrád Béla elnök nagyszabású exposé-t tartott a hitközség feladatairól és célkitűzéseiről. Rendes körülmények között egy ilyen elnöki exposé, amely hemzseg az unalomig megszokott közhelyektől és tartalom nélküli frázisoktól, másnap már a feledés homályába merül el. Dr. Konrád elnök ur azonban úgy látszik ambicionálta, hogy az ő hitközségi exposéja túléli a hasonló megnyilatkozásokat. Legalábbis erre vall az a körülmény, hogy a „nagyszabású” exposé általános és kínos felütést keltett a nagyváradi zsidóság szíves rétegeiben. Konrád ur ugyanis a hitközségi közgyűlést kedvező alkalmának vélte arra, hogy kirohanást intézzon a cionizmus és a Palesztinagondolat ellen. A beszéd szövege csak most jutott kezeink közé s ezért ha kissé megkésve is, szükségét érezzük annak, hogy néhány reflexiót fűzzünk az omurózus elnöki elmefuttatásához.

Konrád elnök ur mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy kötelességének fogja tartani a vallásos gondolat és a vallásos érzés fejlesztését. Ez rendjén is van, a hitközségi elnöknek ez a feladata. A hitközségi elnök a maga vallásos életével, gondolkodásával példaképpül kell hogy szolgáljon a vezetésre bizott hívő és hitetlen lelkek számára. Bennünket azonban mindig kényelmetlenül érzés fog el, ha olyan ember szájából halljuk a vallásos igék hirdetését, aki maga a legvallástalanabb életet folytatja és nyíltan megszegei a zsidó vallás legelemibb parancsait. Mert feltételezzük, hogy Konrád elnök ur a zsidó vallás elmélyítéséről beszédexposéjában, és nem valami imaginárius új vallás eszméjét hirdeti. Am bár a beszéd további kitételeiből joggal lehetne erre következtetni. A zsidó vallásos gondolatot — mondotta Konrád — nem lehet és nem szabad viszszaüllyeszteni a népi korlátok szűk és primitív keretibe, mert ezzel lehet hogy a népi, vagy nemzeti gondolat nyer, mert új tartalommal fejlődik, de veszít a vallás, mert elveszti egyetemes jellegét, elveszti azt, ami minden földi terek és minden idők fölé emeli, hogy vele emelkedjenek a lelkek is. Hát ez lehet, hogy szépen van mondva, de semmiesetre sem zsidóul. Mi eddig úgy tudtuk, hogy a zsidó vallás tökéletesen egybe esik a népi hitvallásokkal és hogy vallás és nép elválaszthatatlan fogalmak. Ezen alapelvből kiindulva volt mindig ellene a zsidó vallás annak, hogy prozelitákat teremjen és más népek gyermekeit akarja megtéríteni. Ugyáltszik, Konrád doktor ur egy új pánjudaizmust akar teremteni, egy új zsidó vallást, amely kilép a zsidó nép „szűk és primitív” keretei közül és elindul világhódító útjára a többi népek közé. Nagy és merészröptű gondolat ez, de azt hisszük, e pillanatban kivihetetlen. Egyrészt vallásos rab bűnünk és tudásaink tiltakoznának kézzel-lábbal ellene, másrészt a zsidóság sem kérne belőle, mert tulajdonul el van foglalva a saját bajaival, sem hogy más népeknek akarna vallást prédikálni.

A dolgok mélyére nézve azonban

ezek mind csak puffogó szölamok és a zavarban lévő ember értelem-nélküli halandzsái. A népi keretektől megfosztott zsidó vallás époly abszurdum és megfoghatatlan, mint a testtől elválasztott lélek. Pedig a zsidó vallás eleve realitás, a zsidó ember mindennapi életének és gondolkodásának irányítója és betöltője. Ettől az igazi zsidó vallástól azonban Konrád doktor époly távol áll, mint a zsidó néptől.

Ennek beszédes bizonyosságát is szolgáltatja exposéjának további során, amelyben többek között kijelentette, hogy ezek a szempontok vezették a nagyváradi neolog hitközséget akkor, amikor a közelmúltban is szembehelyezkedett a cionista propagandával. „Sulyos hibának tartom — mondotta végül — hogy egyesek akik a hitközségnek néha már-már rombadőlni készülő intézményeihez százakkal is nehezen vagy egyáltalán nem járulnak hozzá, ezreket adnak a cionista ügynököknek, kik a szó és rábeszélés igazi mesterei, akik értik a módját hogyan kell délibábokat csillogtatni a naiv ember előtt és akik a zsrnalisztika nagydobjával a begyűlő pénzekből dusan telő szuggesztív pompával elkápráztatják az egyébként józan kritikájú zsidóságot.”

Ez a hang és ez a gondolkodásmód nem lep meg bennünket. Annak a valóságának, amelyet Konrád doktor prédikál, nyilván ez a gyakorlati megjelenési formája. Nyilván ennek a valóságának erkölcsi tanítása az, hogy naiv embereket becsapó ügynököknek és utazó vigéceknek nevezze azokat a nagyszerű és epochális jelentőségű férfiakat és nőket, akik az eszme szent hevétől korbácsolva országról országra városról városra és házról házra járnak, hogy felébresszék az élszunnyadt zsidó lelkiismeretet, hogy megnyissák a zsidó szíveket és a zsidó áldozatkézség szilipeit egy nagy gondolat előtt, amely arra van hivatva, hogy megváltsa a zsidó népet mai testi és lelki nyomorúságtól. Ezen ügynökök és vigécek előtt, akiknek élén dr. Weizmann Chaim áll mint fővigéc, a világ összes gondolkodó és tettel tényező nagyságai meghajtották már a csodálat és elismerés zászlaját. Ezek az ügynökök a mi apostolaink, a megújuló zsidó nép szebb holnapjának önmagukat feláldozó előharcosai, akik oly magasan állnak e kiesinyes pocsolva fölt, hogy nem érhet fel hozzájuk az a sár, amelyet Konrád doktor akart fröccsenteni rájuk. Mi büszkéek vagyunk ezekre az ügynökökre, boldogok vagyunk, hogy ilyen ügynökeink vannak és úgy tekintünk fel rájuk, mint a vezéreinkre.

A nagyváradi neolog hitközség vezetősége önmaga fölött mondott íté-

let, amikor „szembehelyezkedett a cionista propagandával” és Konrád doktor önmagát gyalázta meg, amikor ügynököknek nevezte a zsidó Palesztina e sivatár vidékre detasált kitünő harcosait.

Hinni akarjuk, hogy a nagyváradi neolog hitközség tisztán és nemesen gondolkodó elemei nem azonosítják magukat elnökük szomorú eltévelyedésével. Eljön majd az idő, amikor a zsidó nép ítéletet fog mondani az ilyen elpártolt fia fölött. Vagy talán nem is fog sor kerülni erre. Mert szerencsére felnövekvőben van már az új zsidó generáció, amelynek lelke az új zsidó eszmék tüztől izzik, amely tud van már a rosszul sikerült asszimiláció szánalmas vergődéseinek és értelmetlen erőlködéseinek, egy izmos, új generáció, amely határozott célokat lát maga előtt, amelynek zsidósága eleven reálitás és ez az ifjú generáció el fogja takarítani az utból azt a korhadt rendszert, melynek oly tipikus megnyilatkozása volt a fentidézett elnöki exposé. És akkor majd a feledés pora fogja beborítani azokat, akik népiük élethalálharca idején süket fülekkel haladtak el a nagy idők parancsa előtt, sőt kiesinyes gáncsoskodásokkal utjába akartak állani a történelem egyik leggrandiózusabb és legemberibb homszerzésének. A feledés és megvetés pora fogja borítani és senkinek sem lesz kedve őket kiásni onnan, mert még akkor is, abban a boldog időben, szegyekezni kellene miattuk.

m. e.

Az orosz petróleum megszünteti a konkurenciát a román petróleummal szemben

Megegyezés jött létre a Royal Dutch Schell és a Russian Oil Producte között

Bucuresti-Bukarest, március 6. Az Uj Kelet (tud.) Londonból és Moszkvából érkező jelentések szerint Sir Henry De-terding, a Royal Dutch Schell petróleumtröszt vezetője véglegesen megkötötte a békét a Russian Oil Products

elnökségével. A külföldről érkezett jelentések a Royal Dutch és a szovjetek között létrejött megegyezésről rendkívüli fontosságúak a román petróleumiparra. A megegyezés feltételei között szerepel bizonyos érdeklőzóna megállapi-

tása is. Miután a román petróleumvállalatok legfontosabbja a Royal Dutch kebelebe tartoznak, valószínűnek látszik, hogy az orosz konkurrencija miatt az utóbbi években elvesztett piacokat újból visszanyerik.

A mexikói kormány kimondta a forradalmárok vagyonának elkobzását

Még mindig nem tisztázódott a hadihelyzet

(London, március 6.) Newyorki jelentések szerint a mexikói lakosság többségének a közhangulata a forradalmárok mellett nyilatkozik meg. A felkelő csapatokat a népesség lelkesen fogadja és a lehető módon támogatja. Gil elnök kormánya csaknem teljesen elvesztette lába alól a talajt. Legnagyobb örömmel látná az új rezsim diadalát a katolikus lakosság, de az érkezett jelentésekből ítélve, most bármely irányzatu forradalmi mozgalom ott népszerű lenne, mert Gil és Calles rezsimjét nem kívánják többet uralmon látni.

Az arizonai Nogalesből jelentik, hogy a határvidéken erős harcok vannak a felkelők és a szövetséges kormánycsapatok között. Escobár tábornok, a forradalmárok vezére, hadai élen továbbra is feltartóztatlanul halad előre.

A Times vezércikkben foglalkozik a mexikói felkeléssel és rámutat annak az elhatározásnak fontosságára, melynek értelmében Hoover elnök továbbra is fentartandónak vallja a fegyverszállítási tilalmat Mexikó irányában. Ennek következtében — írja a lap — a felkelők nem juthatnak fegyverhez és a forradalom sikertelensége annál kevésbé lehet kétséges, mert az amerikai bankárok egy tekintélyes konszernje felajánlotta anyagi támogatás nyújtását a mexikói szövetségi kormánynak a forradalom leverésére.

London, március 6. A Daily Telegraph mexikói tudósítójának közlése szerint Sonora állam területén a felkelők sikerének öröme tegnap az összes nagyobb városokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. Erre az alkalomra megnyiták 1926 augusztusa óta először a katolikus templomok is, melyeket Calles elnök misézési tilalma következtében éveken át zárva tartottak.

A szövetségi kormány Mexikó-Cityben tegnap minisztertanácsot hívott egybe, amelyen kimondták a forradalomban résztvevők vagyonának elkobzását.

A hadihelyzet egyébként newyorki jelentések szerint nem teljesen tisztázott. A szövetséges haderőkből Calles tizenöt ezer embert a veracruzai frontra, tízezer embert az északi határvidékre rendelt ki.

Washington, március 6. Hoover elnök kihallgatáson fogadta Kellogg államtitkárt és vele hosszabb megbeszélést folytatott a mexikói kérdésről. Az audienciáról távozó Kellogg kijelentette az újságíróknak, hogy Hoover ebben a kérdésben teljesen magáévá tette Coolidge politikáját. Ez azt jelenti, hogy az Egyesült-Államok csak a kormánynak szállít fegyvert és lőszereket és a felkelést semmilyen formában nem segíti.

Az orvostudomány mai állásponjtja szerint **gyógyíthatatlan betegek** kezelését vállalja e célra létesült **Diätetikai Sanatorium** Fejlesztést nyújt: Diätetikai Sanatorium Carei-Mari, jud. Salaj.

Megnyílt!

A Nagyváradról előnyösen ismert Grosz-féle ort. kóser étterem tulajdonosa Temesváron a Loydsor 11. sz. alatt ujonnan átalakított, modern higiéniaival berendezett udvari helyiségében fiókot nyit.

Olcsó abonoma! Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja!

Temesvár Loydsor 11.

Nagyvárad Zöldfa-uca 10.

A Petru Maior volt elnöke helyreigazítást kér

Hogyan vélekedik Vidican Teodor volt elnök a diákság körében megindult tisztulási folyamatról

Cluj-Kolozsvár, március 6. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában a Dreptatea-nek, a kormány hivatalos lapjának, a kolozsvári diákság körében megindult purifikációs munkájáról írt feltűnést keltő cikkét reprodukálta. A Dreptatea cikke beszámolt arról, hogy a kolozsvári diákság tanulni vágyó nagy többsége minden összeköttetést megszakított a professzionista agitátorokkal. A cikk arról is említést tett, hogy a Petru Maior diákegyesület régi vezetői, amellelt, hogy uccai rendbontásokra használtak fel a diákságot, a pénzügyi terén bizonyos rendellenességeket követtek el. A purifikáló közgyűlés azonban ezeket a szabálytalanságokat jóindulatul csak hanyagságnak nevezte el és megbocsátott azok elkövetőinek.

E cikkkel kapcsolatban Vidican Teodor, a Petru Maior volt elnöke, akit a cikk a professzionista agitátorok közé sorozott, ma egy helyreigazító nyilatkozatot küldött be az Uj Keletnek. Ezt a helyreigazító nyilatkozatot már csak azért is közöljük, mert abban, noha óvatosan, burkolt formában, bizonyos fenyegetések foglaltatnak,

beszédese bizonyítékul annak, hogy a régi rezsim embereinek sehogyan mines inyére a diákság kebeleben megindult egészséges tisztulási folyamata és igyekeznek mindent elkövetni, hogy a szomeru és szegyenletes agitációkat újból felidezzék.

Vidican volt diákvezérnek nyilatkozata egyébként így hangzik:

„Igen tisztelt főszerkesztő ur! Ertesülve arról, hogy az Uj Kelet március második számában egy cikk jelent meg, amely a Dreptatea című lap állításait reprodukálja és minthogy a lap állításai nem fedik mindenben a valóságot, kérem az alábbi helyreigazítás közlését. Azok az általános megállapítások, amelyeket a Dreptatea tesz cikkében, pillanatnyilag nem érdekelnek. Az idő bizonyoságot fog tenni arról, hogy e lap következtetése egyes alkalmi tudósítónak elhamarkodott véleménye volt. Ami az engem személyesen érdeklő ügyet illeti, kijelentem, hogy a Dreptatea állításai legnagyobb részben nem felelnek meg a valóságnak. Vegyük sorba a dolgokat, Agitációval vagyok vádolva. Rendben van, de kijelentem, hogy senkire sem vehet morálisan rossz fényt az, ha olyan agitációban találhatik bűnösnek, aminőket nekem tulajdonítanak. En nem tartom szegyennek azt, hogy nem tagadom meg román érzelmeimet. Ebben a kérdésben nem félkeztek fölöttem ad jákok, akiknek elűzését én sohasem koldultam. Es semmiféle készletet nem tartok, hogy különös tekintettel legyenek rám, amikor

én nem tartottam magamat bűnösnek semmiben sem. A lehetőséghez képest objektíven ítélkezve a pénzügyi illetőség megkaptam a teljes felmentvényt néhány olyan embernek gyanus erőködése ellenére is, akik azt hitték, elérkezett az ideje annak, hogy engem kivonhatnak a tisztességes emberek sorából. Tudták ezek az én fiatal ellenségeim, hogy még sokszor kell majd velem találkozniuk az életben. Kétségbeesett kísérletük, hogy engem kompromittáljanak, nem sikerült. Beszédese bizonyítéka ennek, az igazoló bizottság tagjainak alábbi nyilatkozata, amely ártatlanságomat bizonyítja.”

Itt egy hosszabb nyilatkozat következik, amelyet Georgesu J., George Crutescu, Mihail Balea és Teodor Bugnariu irtak alá és amelyben azt bizonyítják, hogy az igazoló bizottság nem emelt semmi kifogást Vidican pénzügyi elmentéséről. Ezután így folytatja nyilatkozatát Vidican Teodor:

„Ami a besztercei megveretésemet illeti, ezt még szeptember hónapban bizonyítékok és az én vezetésem alatt álló bizottság bizalmi szavazata cáfolta meg. Ez a bizottság nyilvánosan dezavualta az én diskreditálásonra irányuló kísérletet. A diákok százai által aláírott tiltakozások az ellenem felhozott vádakkal szemben bizonyítják, hogy ez a diákság velem tart és megvetés helyett a szeretet és hűség érzelmeivel ragaszkodik velem. A bekövetkező események bizonyítékok fognak szolgáltatni arra is, hogy rossz dolog az, ha bizonyos lapok sietnek olyan helyzeteket kommentálni, amelyekkel nem ismernek.”

Ennek a hosszú nyilatkozatnak csak azért adunk helyet, mert két különös figyelmet érdemlő mondat foglaltatik benne. Végso fokoz bennünket a kolozsvári diákegyesület pénzügyi szabálytalanságai nem érdekelnek. Ez a diákok belső ügye, amelyet majd elintéznek egymás között az a tisztulási folyamat azonban, amelyet a román diákság egészségesen gondolkodó zöme indított meg és amely a kormány segítségével véget akar venni a szegyenletes zavar

Pásztori és Hettmann Brassó
sodronygyár azonnal szállít mindenféle sodronyfonalakat és sodronyszöveteket.

MOST
Mi jövőnk ki!

SUCC. MAGAZIN
Spitz
Cluj, Regele Ferd. 13.

Prima cérna fátyolharisnya 97.— Lei
Prima fildeco harisnya. 117.— „

Ezzel a két szenzációsan sláger harisnyával igazoljuk, hogy a legjobbat, legolcsóbbat mi adjuk.

Tiszteljen meg látogatásával.

gásoknak, nagyon is érdekel bennünket hiszen ezek az atrocitások minden esetben a zsidóság személyi és vagyonbiztonsága ellen irányulnak. Csak örülünk kell annak, ha a kormány az eddigi kormányok kétszínű politikájával szemben nyílt sikkal áll ki a porondra s felelősségének teljes tudatában határozottan leszögezi, hogy az ilyen természetű rendbontásokat nem fogja többé eltűrni. Még jobban örülünk annak, ha a kormánynak ez a fellépése a tanulni vágyó diákság akarataival találkozik, akik zsidóverések helyett az egyetemi polgár hivatásához illően tanulmányokkal akarnak foglalkozni. Ugyancsak nem közömbös, hogy ezzel a folyamattal szemben miképpen vélekednek azok, akik a diákságban a rombolás őszítőit felkeltették. Ennek a nyilatkozatnak két mondata következtetni enged erre a véleményre. Vidican ur nyilatkozatában kijelenti, hogy „mindenki csak büszke lehet arra, ha olyan agitációban találják bűnösnek, amelyeket neki tulajdonítanak”. Vagyis más szóval ez azt jelenti, hogy ő az antiszemita zavarásokat rendjén levő dolognak tartja. Jó ezt tudomásulvenni az összes erre illetékes fórumoknak is. Egy másik mondatában pedig arra céloz, hogy a diákság ma is vele tart, bizonyos ese-

Elrendelték a vizsgálati fogságot a Magánalkalmazottak Szövetségének hat vezetőtagja ellen

A Szövetség egységes és szociáldemokrata frakciói között kitört háborúság epilógusa

(Cluj-Kolozsvár, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék vádtaancsa ma délelőtt foglalkozott a Magánalkalmazottak Központi Szövetsége hat vezető tagjának vizsgálati fogságával. Az alkalmazottak vezetőinek feltűnést keltő letartóztatásáról már beszámolt az Uj Kelet. Az ügy most új fordulatot vett, amennyiben a hat letartóztatott ellen most már nemcsak magánalksértés, de államellenes propaganda vádját is emelt az ügyészség.

A letartóztatottak, névszerint **Léb-Löre** Adolf (Kolozsvár), **Mendelovits** Jakab (Bukarest), **Krisztics** György (Temesvár), **Vasutah** Béla (Arad), **Rács** Béla (Marosvásárhely) és **Hirsch** Sándor (Kolozsvár) kereskedelmi alkalmazottak, vasárnap, mint a Magánalkalmazottak Központi Szövetsége felügyelőbizottságának tagjai ülést szándékoztak tartani a Magánalkalmazottak helyiségében. A felügyelőbizottság előzőleg összehívta a vidéki tagozatok képviselőit is egy kongresszus megbeszélése tárgyában; amely a vidéki csoportok és a kolozsvári csoport között az utóbbi időben felmerült nézeteltéréseket lett volna hivatva eliminálni. Amikor a gyűlést megakarták kezdeni és be akartak menni a mindig nyitva hagyott helyiségbe, legnagyobb meglepetésükre az ajtókat zárva találták.

Ismeretes, hogy az utóbbi időben a magánalkalmazottak szövetségének kebelén belül súlyos nézeteltérések merültek föl a tagok között, akik két pártra szakadtak. Az alkalmazottak egyik része azt a kívánságát juttatta kifejezésre, hogy teljesen elváljon az egységes szakszervezettektől, másik része pedig amellelt tört lándzsát, hogy a Szövetségnek továbbra is az egységes szakszervezeteken belül kell működését kifejtenie. A központ felügyelőbizottságának kiküldöttéi minden valószínűség szerint az egységes szakszervezetben való megmaradást javasolták volna a kongresszusnak és éppen ezért a másik párt minden eszközzel azon volt, hogy megakadályozza a felügyelőbizottság ülést. Így történt meg, hogy a helyicsoport egyik tagja, **Huszár** Józsefné felnyitotta a Magánalkalmazottak helyiségét, hogy a felügyelőbizottság megtarthassa ülését. Alig kezdődött meg az értekezlet, mikor a teremben megjelentek a hatóságok, akik egy feljelentésre hivatkozva, magánalksértés címén letartóztatták és a rendőrségre kísérték a szövetség felügyelőbizottságának jelentősebb tagjait. A rendőrség a letartóztatottakat megmozdították és Mendelovits Jakab bukaresti kiküldöttét egy amnesztiát követelő röpcedulát találtak, egy másik letartóztatottnál pedig

Butor

vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnáld az utat
Marosvásárhelyre
(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdelyrészi Butorgyár Rt., hatalmas raktárral
Büsendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselője.

Hiteles épes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

mények bekövetkezését jósolja. Mi ugyan nem hiszünk ilyen események bekövetkezésében, de mindenesetre felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét a diákegyesület volt elnökének vélekedésére. Videant consules!

a „Marx und Freud” című szociológiai művet, mire a magánalksértés vádján kívül mind a hat vádott ellen államellenes propaganda miatt is megindították az eljárást.

A törvényszék vádtaancsa ma foglalkozott a letartóztatottak szabadlábra helyezése iránt benyújtott kérvényekkel és **Xantopol**, valamint **dr. Muica** védőbíró székely ellenére elrendelte mind a hat vádottnak vizsgálati fogságát harminc napra. A vádottak a törvényszék döntését a Tábla vádtaancsánál felelbezték meg.

Itt említtük meg, hogy a letartóztatottak intervencióra kérték fel ügyvédek, hogy vizsgálati fogságuk ideje alatt ne közönséges bűnözőkkel egy cellába zárják őket. A letartóztatottak, bár még csak három napja lakói az ügyészség fogházának, keservesen panaszkodnak ügyvédeknek arról, hogy mint közönséges bűnözőket kezelik őket, a földön kell aludniuk, nem tisztálkodhatnak rendszeren és így elősdiékkal telnek meg. A letartóztatottak el vannak szánva arra is, hogy amennyiben nem változtatnak helyzetükön, megkezdik az éhségsztrájkot.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Londonból megérkeztek a legújabb

original, Tweed'

kelmék kabátokra és costumökre.

Crepelák, Charmoll-nok és Kaschák

az összes divatszínekben ruhákra.

Grünwald & Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Piata Unirii 12.

Kala

Az alábbi kezdődött, vettem meg régi, viselete abban járkál Konstantinápolyban, hogy az elegáns, kiegyensúlyozott és még csak egy pillanatra a tarkómon volt és idege édesanyám velem: „Ede kalapot vette sötétzsinó le az arcodhoz. csakugyan jó szürke kalap nál rosszabbul jön és megpokban szintsem tudtam lettem. Köszönem úgy, mi a kalapjukalet ujjammal ráautomatikus a kalapban magától emel, hogy megnyitót és akkor telen, hogy a formája lett ismerősöm velem. Az édesanyám is odáig vitte pesten, beme lapizletbe, az öt év után v az új kalapot elismerteltem: rúnájú, de le olyan környezsem engedett következtetni, megelőzték. féle kalapoktatás közben a bántam a dolga nem az érzés, nem a régi kalapüzletből. A halton fenyegetőbírasszították a máju és minőkívül a főnök is fáradtgozott azon, kalapot találszen olcsó, sőt jóálló kalapok kellett ve valamelyiknek a fejéről és Ekkor kezdkat találni: magas, ez ke mondották, pillanatok al rigáltak, ujjá Ekkor előadte hogy Parisban ott kalapot e opót vagy ru az emberre mákat. Elvé hogy ugyanó akármelyik s olyan kalap egyéniségeme les, nagykar lapot. Es ol amelyet vissz Ekkor egy tel hirtelen lottam magam -- Asszony valomással ne is azzal Onökhoz, h vegyek En idegyógyász Akaratnakul som sokáig mondotta, h és rakassak fölöt, ami

Kalapot veszek

Az alábbi eset megtörtént. A dolog ott kezdődött, hogy hosszú évek óta nem vettem megamnak kalapot. Egy egészen régi, viseletes fedőt tettem a fejemre és abban járkáltam Bukaresttől Párisig és Konstantinápolytól Berlinig. Kétségtelen, hogy nem voltam benne túlságosan elegáns, viszont a magam részéről megvesszélyeztettem érezttem magamat és még csak rossz közérzetet sem okozott egy pillanatig sem, az ócskaság, ami a tarkómra áll. Egyetlen lényt bosszantott és idegesített az én kalapom s ez az édesanyám volt, aki évente írta a leveleiben: „Édes fiam, remélhetőleg már új kalapot vetted magadnak, vigyázz, hogy sötétszínű legyen, mert csak az áll jól az arcodhoz.” Lehet, hogy az arcomhoz csakugyan jól állt volna egy új, sötétszínű kalap. A zsebemhez azonban annál rosszabbul. Így hagytam a régi, hadd álljon és melegegdiék. Az utóbbi hónapokban szinte már a fejemhez nőtt, le sem tudtam venni, azt hittem: így születtem. Köszönni már régen nem köszönöm egy, mint mások, akik megemelik a kalapjukat, hanem csak a mutatóujjammal ráböktem. Gondolkoztam egy automatikus szerkezetem, amelyet bent a kalapban helyeztem volna el, hogy magától emelkedjen, mint egy fedő. Vagy hogy megnyomok a zsebemben egy gombot és akkor egy kicsit felugrik. Kétségtelen, hogy a köszönés ereleti és hasznos formája lett volna, hiszen nagyon sok ismerősöm van, mindenféle kontinensen.

Az édesanyám levelei azonban végül is odáig vittek, hogy most, telen, Budapesten, bementem egy Rákóczi-uti kalapüzletbe, azzal az elhatározással, hogy öt év után végre megveszem azt az új kalapot. Az ajtóban még gyorsan elismételttem: sötétszínű, nem nagy karimájú, de lehetőleg magas. Kérésemet olyan könnyedén adtam elő, ami sehogy sem engedett azokra a belső harcokra következtetni, amelyek ezt a lépésemet megelőzték. Bent az üzletben mindenféle kalapokat tettem elémbre. Próbálgatás közben azonban mindjobban megbántam a dolgot és elhatároztam, hogy nem az érzés, hogy megveszem, hanem a régi kalapommal megyek ki az üzletből. A helyzet kezdett azonban folyton fenyegetőbbé válni. A pulót már elkrasztolták a legkülönbözőbb színű, formájú és minőségű kalapok és a segéden kívül a főnök, annak leánya és egy más is fáradhatatlan udvariasággal dolgozott azon, hogy izlésemnek megfelelő kalapot találjanak. Ugyanis, miután egészen olcsó, sötétszínű és nekem csakugyan jóillő kalapok is voltak közöttük, nem sok kellett volna ahhoz, hogy kifizessem valamelyiknek az árát, a régi lecsapjam a fejemről és az újat ültessen fel.

Ekkor kezdtem mindenféle kifogásokat találni: ez szűk, ez bő, ez kicsi, ez magas, ez keskeny, ez széles. Kérem, mondottak, majd adunk megfelelőt. És pillanatok alatt mindenféle hiányt korrigáltak, újabb és újabb kalapokkal. Ekkor előadást kezdtem tartani arról, hogy Párisban milyen másképpen van ez, ott kalapot ep úgy lehet rendelni, mint cipőt vagy ruhát és nem oktrojálnak rá az emberre mindenféle megszokott formákat. Elvégre, hogy jövök én ahhoz, hogy ugyanolyan kalapot viseljek, mint akármelyik szalós, vagy soffőr. Tessék olyan kalapot adni, amely kifejezi az egyéniséget. Adtak ilyen kalapot. Széles, nagykarimájú, lehajtott művészkalapot. És olcsóbb árat mondtak, mint amelyet vissza lehetett volna utasítani.

Ekkor egy utolsó, kétségbeesett ötlettel hívtam elmosolyodtam és meghajlottam magam a főnök elé:

— Asszonyom, — mondtam — egy pallommal tartozom. En egyáltalában nem is azzal a szándékkal jöttem be Önökhöz, hogy itt metalan-tán kalapot vegyek. Én dr. Ferenczy Sándor ismert ideggyógyász vagyok a paciense. Akaratnemtűségekben szenvedek. Orvosom sokáig kezdett, legutóbb azonban azt mondotta, hogy menjek be egy üzletbe és rakassak magam elé valami olyan dolgot, amire a legégetőbbem volna

szükségem. Hagyjam, hogy kintljának és erőszakoskodjanak velem. És ha meg tudom állni, hogy nem vásárolok, az azt jelenti, hogy visszanyertem az akasztó-

mai. Ismétellen bocsánatot kérek asszonyom — és még a segédhez is odafordultam — Öntől is uram. Egészséges vagyok. Ajánlom magamat.

Orska kalapomat visszacsaptam a fejemre és kifordultam az üzletből. Ben Ami

Franciaország és Olaszország ma is annyi katonát tart fegyverben, mint 1914-ben

London, március 6. Sir, William Robertson tengernagy a napokban nagy érdeklődésre számot tartó kijelentéseket tett egyik előadása kapcsán az európai államok általános fegyverkezési versenyéről. Először nyilatkozott Franciaországról és Olaszországról, mely államok-

ban ma is annyi katonát tartanak fegyverben, mint 1914-ben és lépést sem tesznek az általános leszerelés érdekében. A tengernagy ezután arra mutatott rá, hogy ideje volna a teltengően nemzeti, hódító és nagyraívagyó politikát végleg kiküszöbölni, mert ez újabb háborúhoz vezet, pedig az államok megtanulhatták volna a világháború tapasztalataiból, hogy a háború, mely tíz millió ember életébe és negyven milliárd font vagyon megsemmisítésére vezetett, a legyőzöttek, de még a győzőknek sem volt jó üzlet.

Felfüggesztették a hatóságsértés és nemzetgyalázás miatt megindított hadbírószági pereket

(Cluj-Kolozsvár, március 6. Az Uj Kelet tud.) A tegnapi nap folyamán igen nagyjelentőségű rendelet érkezett a kolozsvári hadbírószághoz, amelyben a hadügyminiszter elrendelte az összes hatóságelleni erőszak, hatóságsértés, nemzetgyalázás és hasonló cselekmények miatt megindított eljárások aktáinak újabb intézkedésig való függette helyezését. A rendelet eredményeképpen a tegnapi napról kezdve a hadbírószág ki-

zárólag katonai és a hadsereggel kapcsolatos ügyekben folytathat büntető eljárást. Az ostromállapot eltörölésekor még számtalan ügy maradt felfüggetten s ezek sorra tárgyalásra kerültek volna a hadbírószág előtt. Az a mozgalom, amely már hónapok óta országjárta folyik a politikai elitetlek amnesztijának kivi véása érdekében, valószínűleg meggondolásra bírta a kormányköröket és ennek

eredménye volt a körrrendelet, amelyet a hadügyminiszter küldött szét a hadbírószágoknak a fentebb felsorolt ügyek függette helyezése érdekében. Minden valószínűség szerint a kormány komolyan foglalkozik az amnesztia kérdésével és ennek nyilvánosságra hozásával egyidejűleg teljesen meg fogja szüntetni az összes hatóságelleni erőszak, hatóságsértés és nemzetgyalázás miatt megindított pereket.

Dr. Rozvány Jenő kilépett a dolgozók blokkjából

Nem azonosítja magát a központi vezetőség politikájával

(Oradea-Vagyvárad, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Általános feltűnést keltett Nagyváradon, hogy dr. Rozvány Jenő, a biharmegyei baloldali munkásság vezére levélileg bejelentette a biharmegyei munkásblokknak, hogy nem tekinti magát többé a blokk tagjának. Dr. Rozvány Jenőnek erre a lépésre az a nézetletérés adott okot, amely közölte és a dolgozók blokkjának központi végrehajtó bizottsága között támadt bizonyos elvi kérdésekben.

A bukaresti központ hivatalos organuma, az „Inaintea” annakidején éles támadást intézett Rozvány ellen, amiért ez a központiál való szembehelyezkedése ellenére is jelöltséggel vállalt a dolgozók blokkjának listáján és ezzel magáévá tette a blokkpárt programját. Rozvány a központ támadását magára nézve szerelmesnek találta és ezért a biharmegyei blokktól kért elégtételt. A biharmegyei munkásblokk végrehajtó-bizottsága az elmúlt napokban tartott ülésén arra az állápontra helyezkedett, hogy nem azonosítja magát dr. Rozvány Jenővel és mindenben a központ eljárását helyesli.

Dr. Rozványt a biharmegyei blokk határozata fajt accompli elé állította, amelynek következtében bejelentette a blokkból való kilépését. Dr. Rozvány az újságírók előtt kijelentette, hogy a munkásság előtt nyilvánosan szerette volna megindokolni a blokkból való kilépését, azonban a munkássággyűléseknek Nagyváradon való betöltése megakadályozta ebben s így kilépését csak levélben indokolhatta meg. Rozvány dr. végül hang szulyzta, hogy a blokkból való kilépése ellenére továbbra is harcolni fog eddig vallott elveiért.

Miért kapta annakidején az Averescu-kormány az ötezer Sirius-részvényt?

A néppárt tovább firtatja a biánkó-lemondások ügyét. Szobrot emelnek I. Károly királynak

(Bucuresti-Bukarest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai „Adeverul” foglalkozik a Sirius-részvények ügyével és kifejti, hogy ennek a társaságnak az aktáját többször beterveztették a bányabizottsághoz, majd többször vissza is vonták onnan, míg végül a társaság 5000 részvényt adott át ingyen a néppártnak, mire azután engedélyezték működését.

Az „Indreptarea” megcáfolja ezt s azt állítja, hogy ez a párti ellen intézett alap-talan menőver. A szenátus mai ülésén egyébként Orleanu csatlakozott Averescunak a képviselők „biánkó-lemondása” ügyében beterveztett interpellációjához és ezt az eljárást veszedelmesnek tartja, amely ellenkezik az alkotmány 61-ik és 65-ik szakaszaival.

iratát, amelyet azután publikáltak. Az emlékirat maga, Mária királyné birtokában van. A miniszterelnök egyben közölte, hogy Károly királynak szobrot fognak állítani Bukarestben. Jorga meg van elégedve a válasszal és hangsúlyozni kívánja, hogy az emlékiratoknak történelmi becsük van. Ezután áttértek a napirendre és folytatták a csendőrség újjászervezéséről szóló javaslat vitáját, amelyhez Jonescu (Botisani) szólal fel. Szerinte a törvényalkorai, mert azt meg kellene előznie a közigazgatási reformnak. Rámutat a csendőrség által elkövetett különböző szabálytalanságokra és a volt kormányok folytonos áthelyezéseire, mellyel a csendőrséget zaklatták.

Wells Nagy Világtörténete most már a félárnál is olcsóbban kapható.

Millió példányban forog közköze ez a külső formájában is nagyszabású mű, mely az emberiség igaz történe: tartalmazza. Nem száraz történetírás ez, hanem magrás módja érdekfeszítő, lebilincselő, mint Wells egyéb munkái:

A többszáz illusztrációval ellátott vászonkötésű mű

ára 960 lej.

Megrendelhető az „UJ KELET” könyvosztályában

március 7.
Or
om dolga
sajnája az utaz
rhelyre
és tekintse meg
és Réti
hatalmas raktrakt.
rth, Hoffmann
pianinó
fizetési feltételek
jósolja. Mi
en események
indenesetre fel
ságok figyelmét
kőnének véleke
gánalkal-
gja ellen
frakciói
szociológia
éris vádján ki-
len államellenes
indították az el-
sa ma foglalko-
abadióra helye-
érvényekkel és
Munca védőbe-
mind a hat vad-
t harminc napra
szék döntését a
bevezék meg.
a letartóztatot-
fel ügyvédekét,
ideje alatt ne
gy cellába zárják
bár még csak
észség fogháza-
dnak ügyvédekét
önséges büntöz-
kell a tudniok,
ndesen és így
letartóztatottak
hogy amennyi-
yztükön, meg-
-viz
em hiányoz-
ető márká.
ztek
gujabb
weed'
postümökre.
armoll-
schák
inekben
Steiner
gek áruháza
rii 12.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági közélet napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Matton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kasziner Rezső,
Str. Carol, 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a szerkesztőség engedélyezheti.

A reváli kormány magas ki- üntetésben részesítette dr. Rachel Klompusz asszonyt

Az erdélyi zsidóságnak már hónapok óta kedves vendége van: dr. Rachel Klompusz a kitűnő reváli orvosnő aki dr. Wilenszki oldalán igen eredményes munkát fejt ki Edrélyben a Keren Hajjesszod kampány során. A kiváló orvosnő, aki most marosvásárhelyen tartózkodik, igen nagy megtiszteltetés érte a napokban az eszt. kormány részéről. A reváli népjóléti miniszter ugyan is levélben értesítette dr. Klompusznét hogy szociális tereken kifejtett működéséért, a rokkantak és tüdőbajosok ismétlése körül kifejtett önfeláldozó munkájáért és többi rendkívüli érdemeiért az eszt. köztársaság elnöke a vöröskereszt-rend nagykeresztjével tüntette ki Dr. Klompusz Rachel, aki az esztországi kulturális egyetlen nőtagja, egyúttal az egyetlen nő, Európában, aki ilyen nagy kitüntetésben részesült. A kitüntetés (Esztország) fennállásának tizenegyedik évfordulója alkalmával érte dr. Klompuszt Rachel. Dr. Klompusz Rachel, a nint látjuk, nemcsak a cionizmus nagy ügyének szolgálatában ért el elévületlen érdemeket, de hasonlóan lelkes munkát végzett Esztország szociális életében is. Klompusz asszony szinte fanatikusa azoknak az ügyeknek, melyeknek szolgálatában áll és ennek tudható be az is, hogy a Keren Hajjesszod kampányban vállalt kötelezettségének olyan kiválóan tud eleget tenni. Marosvásárhelyi látogatása után dr. Wilenszki, Ablesz, Levanon és dr. Weiszburg Chaim társaságában Klompusz asszony Aradra megy, hogy az aradi zsidóságot is megmozgassa Palesztina felépítése eszméjének érdekében.

Lindbergh nem köteles állandóan Washingtonban tartózkodni. Párisból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az amerikai kereskedelmi miniszterium államtitkára közölte a lapokkal, hogy Lindbergh ezredes a miniszterium szolgálatába lépett és a légügyi ügy szűly vezetését vette át Lindbergh hivatali lépése után, mindennemű repülési-konstruktív kérdésekben, repülő baleset-elhárítási ügyekben stb. a felelős rendelkezésre fog állni. A miniszterium nem kívánja meg Lindbergh-től az állandó washingtoni tartózkodást.

Miss Európa Bécsben. Bécsből jelentik: A Wiener Journal értesülése szerint a bécsi magyar követség meghívására Simon Erzsébet, Miss Európa a 7-8 hét kedjén az osztrák fővárosba utazik, ahol a pályaudvaron hatfogata díszkocsit fogja várni s így vonul be a lakására, a Grand Hotelbe. Miss Európa tiszteletére a magyar követség bankettet ad.

Racionalizálás, munkatudomány, munkasvédelem" címen Erdélyi Kalmán tart f. hó 8-án, pénteken este 8 órakor a Magánalkalmazottak Szövetségében, Str. Cogălniceanu No. 7., amikor is minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség. Az előadás teljesen ingyenes.

Házkutatást tartottak több kolozsvári divat- árucégnél a selyemcsempészés ügyében

Visan postal igazgatót a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte

(Cluj-Kolozsvár, március 6. Az Uj Kelet tud. A kolozsvári selyemcsempészés ügyében a sziguranca újabb adatok birtokában több divatárucereskedőnél házkutatást tartott, mivel felmerült az a gyanu, hogy a Baumzweig cég a csempészett selyemárut ezeknek továbbította.

Információink szerint a feljelentést Párisból tette meg Eisenstädter Sámuel volt kolozsvári szűcs ezelőtt három hónappal. Eisenstädter társa volt Párisban az egyik Baumzweig-testvérnek. Időközben azonban nézeteltérés támadt közöttük, mire Eisenstädter bosszúból feljelentette Baumzweig kolozsvári hozzártatózóit selyemcsempészés miatt.

A vizsgálóbíró előtt Baumzweig Dávid beismert vallomást tett és kijelen-

tette, hogy a csempészésért egyedül ő felelős, mint az ügynökség vezetője. A vizsgálóbíró Baumzweig Dávid vallomása ellenére a többi vádlottak ellen is elrendelte az előzetes vizsgálati fogságot. csupán Visan igazgatót helyezte szabadlábra, akivel szemben nem igazolódott a gyanuok. Az ügyészség megvesztegetéssel súlyosított csempészés miatt helyezte vád alá a letartóztatottakat, akiknek vedői dr. Mila és Xantopol ügyvédek arra az álláspontra helyezkednek, hogy védenceik csupán pénzbírsággal sújtható kitérőt kérések el és ezért szabadlábra helyezését kérték. A letartóztatottak ügye két-három napon belül a törvényszék vádtanácsa elé kerül, amely dönteni fog további fogvatartásuk fölött.

Pezség. Fischer Áron, Cluj és Lövy Janka, Baia-Mare, folyó évi március hó 10-én d. u. 1 órakor, Str. Regina Mária (volt Deák Ferenc-utca 6-8 szám alatt tartják esküvőjüket. — Minden külön értesítés helyett.

Greavu bánffyhungyadi jegyzőt a tábla felmentette a sikkasztás vádjáról. Az elmúlt év áprilisában Weimann bánffyhungyadi segédjegyző ismeretlen tettesek ellen bünyádi feljelentést tett a bánffyhungyadi rendőrségben. A bíróság elutasította a vádat, amelyben nagy összeg volt elhelyezve, felfeszítve talála és abból a pénz eltűnt. A vizsgálat során a gyanu Greavu Vasile jegyzőre terelődött, akirek ugyancsak kulcsa volt a pénzesfiókhoz. Greavu beismerte, hogy apénzt ő vette el és kijelentette, hogy annak nagyvívését elmulasztta. Egy úttal azt is hangoztatta, hogy a pénz nem a Weimanné volt hanem költőnké és hogy joga volt azt saját céljaira elhasználni. Ezt az állítást egyetemes Weimann segédjegyző is megerősítette, ennek ellenére is azonban az ügy a törvényszék elé került amely közpénz elmulasztásáért hat hónapi fogságra ítélte Greavu Vasile. A Tábla mai tárgyalása megemmesítette a törvényszék ítéletét. Emondotta, hogy Greavunak jogában állott a pénzt felhasználni és ezért felmentette a vád és következménye alól.

AZ ÖREGKOR FRISSESÉGE az életmódtól és táplálkozástól függ. Jól emészthető, nagy tápértékkel bíró, kellemes erősítő tápszer az öregkorban is az *Ovomaltine*.

EGÉSZSÉG

Germandree
FOGPASZTA ÁLTAL

AUTÓVEZETŐK használjanak állandóan Anacol-pasztilát, hogy meghűlés ellen védekezhessenek. Egy phiala ára 37.— lei.

Értesítés. Válcául de jos (Alsóvalkó) községben (jud. Salaj) a tavaszi országos állatvásár március 11-én, a kirakodó vásár március 12-én lesz megtartva. Az érkezőket a szilágnagyfalui állomáson autóbussz várja.

Revolveres merénylet egy japán munkásképvisele ellen. Berlinből jelentik: A lapok tókioi jelentés alapján azt írják, hogy egy japán munkásképvisele ellen revolveres merénylet következett el. Egyik merénylet őrizetbe vették, a másiknak sikerült megszöknie. A politikai orgyilkos-kísérlet nagy feltűnést okozott a japán fővárosban.

Emésztési nehézségek, gyomor fájás, gyomorégés, rosszlelet, fejfájás, székprázás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferencz József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemes klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferencz József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszacserezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Tusnádfürdő legszebb helyén fekvő
Schweitz"-üdülőtelep
február 15-én megnyílik.
Állandóan futót, kényelmesen rendezett szobák, tölgyes, legelőcső, napi árak mellett. Érdekelték a prospektust küldi — „Schweitz"-üdülőtelep vezetősége Baia Tusná. Fényes László Tárgu-Mures.

Schellack-ban, mindenféle
ben, Románia legelső beszerzési
Ullmann József és Tsa
festék és vegyáru import ORADEA.

EGYESÜLETI ÉLET

A Ceire Mizrach kulturstélye. A Ceire Mizrach rendes péntek esti kulturstélyei során e héten Weisz Mózes tart előadást „Revue über Erez Jisrael” címen. A jiddis nyelvű előadást Klein Zlijahu beszéde követi, aki „Nemzeti eszme és nevelés” címen tart folytatódó előadásokat. A kulturstély péntek este fél 9-kor, a Zs. N. Sz. irodájában (Str. Baron L. Pop 10.) lesz megtartva. Vendégeket szívesen lát és pontos megjelenést kér a vezetőség. Itt említjük meg, hogy a Ceire Mizrach purim-ünnepélyére serényen folynak az előkészületek.

Március 9. A kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók Menza-bálja 9-én, szombaton este fog lezajlani a Metropol kávéházban. A bál iránt városszerte őriási az érdeklődés, a Menza vezetősége felkéri azokat akiknek a bál előkészítő munkálatai során technikai okokból nem küldhetek meghívót, szíveskedjenek a zsidó Menzán, Cal. Regele Ferdinand 45 szám alatt reklamálni a meghívó elmaradását. A menza elnöksége felkéri a rendezőbizottság tagjait, hogy az utolsó megbeszélések érdekében, csütörtökön este 9 órakor jelenjenek meg a City külön termében.

Nyilttér

Az e rovaiban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat

A Kolozsváron leleplezett selyemcsempészés ügyében történt letartóztatásokkal kapcsolatban szűkecsnek tartjuk leszögezni, hogy az E. Baumzweig & Co. textilárucég nem azonos Baumzweig Dávid áruügynökségével és a két cég között semmi néven nem létező összeköttetés nincs. A letartóztatott Baumzweig fivérék nincsenek üzleti kapcsolatban az E. Baumzweig & Co. tagjaival.

Cluj, 1929 március 6.

E. Baumzweig & Co.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismentetöt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagy számu kottapédánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	„ 34.—
Bizet: Carmen	„ 34.—
Verdi: Aida	„ 34.—
Puccini: Turandot	„ 34.—
Erkel: Bánk bán	„ 34.—
Mozart: Figaro lakodalma	„ 68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	„ 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	„ 34.—
Thomas: Mignon	„ 34.—
Erkel: Hunyadi László	„ 34.—
Puccini: Tosca	„ 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyv-
osztályában.

Köszönök, akik
buznya a
sukat feje
hallás kös
Blum Zsig
veiség na
főtükára.

Timis
hézagpótló
rodik. Na
ról, megbi
eniájáról
orthodox
Mariska
alatti, telj
lyiségében
felelő, mo
orthodox
uj vállalat
lent a kos
és keresk
vésénél fo
Lapunkban
hívjuk olv

Rác

Idő

Csütörtök
9.15: Ha
hangversen
tem, közre
Fülöpke és
17.40: Ciga
tanfolyam;
ranövész
kari hangv
után hang
Három a
adása. — 5
tal, 16.30:
Bourne har
Silk (sopra
witz, 17.55:
20.15: Esti
zene. — Kö
seny; 20: 1
fonhangver
23. Fánze
Hangversen
Der Bajazz
— Leipzig.
Dvorák: D
közv. — 2.
13: Gramo
náták. 21.
hangversen
Tánczene.
lett; 20.30:
17: O. Dj
nye; 21.02
ga, 12.30:
nyü zene;
művész ha
fonhangver
római kva
Verdi: Reo

adása. — 5
tal, 16.30:
Bourne har
Silk (sopra
witz, 17.55:
20.15: Esti
zene. — Kö
seny; 20: 1
fonhangver
23. Fánze
Hangversen
Der Bajazz
— Leipzig.
Dvorák: D
közv. — 2.
13: Gramo
náták. 21.
hangversen
Tánczene.
lett; 20.30:
17: O. Dj
nye; 21.02
ga, 12.30:
nyü zene;
művész ha
fonhangver
római kva
Verdi: Reo

adása. — 5
tal, 16.30:
Bourne har
Silk (sopra
witz, 17.55:
20.15: Esti
zene. — Kö
seny; 20: 1
fonhangver
23. Fánze
Hangversen
Der Bajazz
— Leipzig.
Dvorák: D
közv. — 2.
13: Gramo
náták. 21.
hangversen
Tánczene.
lett; 20.30:
17: O. Dj
nye; 21.02
ga, 12.30:
nyü zene;
művész ha
fonhangver
római kva
Verdi: Reo

Ne tölj
eladás
Né
Calea
a legsz
még sok

Die of
sücht eigen
של
men. Sch
sachen, weil
in beschr
Weisz Fe
jagat

Közgazdaság

Megegyezésre van kilátás a cukorárak leszállításának kérdésében

Hónapok óta húzódnak Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter, valamint a cukorközpont között a cukorárak leszállítására vonatkozó tárgyalások. A miniszternek ebben az irányban tett minden lépése azon hiúsult meg, hogy a cukorgyárak a repatermelők által kiharcolt áremelések miatt nem voltak hajlandók a fogyasztók részére is engedelményeket tenni, hanem azt javasolták, hogy szállítsa le a kormány a cukorrépa árát, akkor olcsóbban lehet a cukrot is forgalomba hozni.

Ebben az ügyben esütörtökön fontos értekezlet lesz, amelyen részt fognak venni Mihalache földművelésügyi, Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter, valamint a cukorgyárak és a repatermelők képviselői. Az értekezletnek kell döntenie a cukor áráról, ami nem olyan egyszerű művelt, mert egy-mással ellentétes érdekeket kell összeegyeztetni. Tavaly 13.466 vagon cukrot gyártottak és október elsején még 5275 vagon fölösleggel rendelkeznek. Ezt a földi cukorfeldolgozás évente körülbelül

11 ezer vagon, vagyis a gyárak ma 7741 vagon fölösleggel rendelkeznek. Ezt a tekintélyes tételt át kell vinni a következő évek fogyasztási kvótájára, ami maga után kell vonja a termelés köztin gentalását olyanformán, hogy sem a repatermelőket, sem a gyárosokat, sem pedig a cukorgyári munkásságot károsodás ne érje. A többletet exportálni nem lehet, elsősorban a cukorrépaárak túlmagas volta miatt.

Az elmúlt évben ugyanis a cukorrépa árát vagononként 13 ezer 429 lejben állapították meg, amiből levonásba kell hozni az exportra szánt kvótát, úgy-hogy a termelő átlag 11 ezer 830 lej kap vagononként az állomás. Ugyan-ekkor azonban Csehszlovákiában a cukorrépa vagonja csak 7800 lej. A románjai repaárak tehát, amelyekről a cukor ára is függ, nincsenek junktimban a világpiaci árakkal, viszont az árak leszállítása esetén a termelés nem fizetődik ki. Ezért nem könnyű olyan megoldást találni, amely a kérdés összes érdekeltjeit kielégítse.

Közel 100 százalékkal drágább a romániai táblaüveg, mint a csehországi

A négyzetméterenként 100—105 lejes vámnak 15—20 lejre való leszállítását követelik a kereskedők

(Cluj Kozosvár, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban jelentettük, hogy a táblaüvegkereskedelemből az utóbbi időben a táblaüveg sulyosodó horribilis importvámok ellen, amelyek nemcsak a kereskedelmet, de a fogyasztókörzetség legszélesebb rétegét is kiszorították a kartellben tömörült két bel-földi, táblaüveggyár diktatórikus árpoltikájának. Az akció alátámasztására szak-körökből a következők nagyon érdekes adatokat közlik velünk:

Kartellben és kartell nélkül

Az ország táblaüvegszükségletét mintegy 6 év óta az akkor létesült medgyesi Első Földgázüzemi Üvegyár Rt. látja el. Ezen gyár annak idején körülbelül 5 millió alaplével létesült és hogy az elmúlt néhány évet hasznosan tudta kamatoztatni, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a gyár mai — épületekben és felszerelésekben — investációjára felületes szemlélő becslése szerint is megér cca. 100 milliót, úgy hogy

5-6 év alatt az alapítási tőkéjét meghuszosította.

Tekintettel arra, hogy ez a gyár ilyenformán nem bizonyult egészen rossz vállalatnak, két év előtt Dicsőszentmártonban egy hasonló — de kisebb méretű — gyár létesült, amelyet azonban a medgyesi gyár megfelelő eszközökkel kartellbe kényszerített.

Az elmúlt évben már úgy látszott, hogy a táblaüvegárakban valamelyes olcsóbbodás fog beállani, miután a kartell felbomlott

és a két gyár megkezdte egymás között a versenyt. Azonban ez csak pár hétig tartott, azután ismét megegyeztek. A helyzet ma ismét az, hogy a táblaárak csak olyan magasak, mint voltak a kartell felbontása előtt.

Az, hogy a kartell mennyire tudta összekötölni az érdekeket, legjobban az alábbi számok fogják megvilágítani.

A táblaüveg szempontjából egyetlen számbajelölhető iparág Csehszlovákia. Itt vannak Középeurópa legdrágább és legnagyobb táblaüveggyárai, amelyek a háború előtt egész Középeurópát látták el ezen cikkel. Hatalmas gyári koncentrációk ezek, amelyekben számtalan gyár van

egysülve és ezek gyártják ma Európában a legjobb táblaüveget.

Mibe kerül a cseh üveg?

A csehországi legelső táblaüvegyári koncern a „Vitrea” a legjobb minőségű 2-3 mm. táblaüveget, amely a mindennapi szükségletei képezi, ab román határ négyzetméterenként megfelelő bonitású cégek részére 6-9 havi váltófedezetre. 11-13 cseh koronáért, azaz 60-65 lejért szállítja. Ezen árhoz, ha nem lenne az ugynevezett „védő” vám, hozzájárna a határtól a fuvarköltség négyzetméterenként cca. 5 lej, úgyhogy pl. Kozosváron a táblaüvegkereskedőknek belekerülne összesen 65-70 lejbe méretnagysága szerint négyzetméterenként.

Azonban ezen táblára a volt liberális kormányok 100 kilónként kivették 27 aranylejt, azaz 1080 lej vámot, amely arra való tekintettel, hogy egy métermázsában cca. 11-12 négyzetméter van, azt jelenti, hogy

a vám sokkal magasabb, mint amely-mibe a táblaüveg kerül,

miután a vám, megfelelő illetekkel, forgalmi adóval cca. 100-105 lejbe kerül, vagyis amikor a tábla raktárba kerül, benne lesz 165-170 lejbe.

Természetes, hogy ezután Csehszlovákiából vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak elenyésző mennyiség jön be, mert ezen árat megfizetni sem az erdélyi, sem a regái közönség nem tudja.

A bel-földi üvegárak

A fenti árakkal szemben természetesen a medgyesi árak lényegesen „olcsóbbak” mert a medgyesi gyár ab vagon Medias négyzetméterenként „csak” 112-114 lej számít, igaz viszont, hogy miután egyedül van a piacon,

igen súlyos üzleti feltételek alapján, kizáróan csak 15 százalék előleggel és összesen 60 napra bankgaranciával leváltóva.

Már most feltételezzük azt, hogy a cseh gyár sem azért dolgozik, hogy ráfizessen a gyálmányaira, mégis az ő minőségileg jobb és szebb árúját ab román határ 60-65 lejért adja. Ha számításba vesszük, hogy ezen árból csak és

magyar fuvarra legkevesebb 5 lej kell leszállítsunk, emélfogva

a cseh gyár az ő jobb árújért pontosan félannyit kap, mint a romániai kollégája.

A cseh gyár négyzetméterenként 65-66 lej kap 6 és 9 hónapra, míg a romániai gyár 112-114 lej bankgaranciával 60 napra, illetve 2 hónapra. A különböző ilyenformán 55-60 lej négyzetméterenként. Tekintettel arra, hogy egy vagon tábla cca. 1500-2000 négyzetméter, az ilyenformán előálló differencia, amelyet a kartellbe tömörült romániai gyárak zsebrevágnak, vagononként 100.000 lej.

65 millió különbséget

Miután pedig a mai rossz viszonyok mellett, tekintettel az építkezés kevés voltára, a hazai gyárak csak cca. 600 vagon gyártanak, ilyenformán a két bel-földi gyár csak érdifferencia címén 65-66 milliót keresnek, miután feltételezhető, hogy a cseh gyárak által felszállított 60-65 lejes árú a hazai gyárak is nagyon szépen reuzálhatnának és valószínűleg megtalálnák a számításukat.

Ebből természetesen az állam is károsodás ér, miután külföldről táblaüveg ma egyáltalán nem jön be és ezáltal az állam évi cca. 50-60 milliót veszít, ami a kartell keres meg.

A kormánynak kötelessége ezen a lehetetlen helyzeten változtatni.

Szállítsa le a kormány a táblaüveg vámját négyzetméterenként 15-20 lejre, hogy a cseh táblaüveg négyzetméterenként csak 80-85 lejbe kerüljön, ami eural a hazai gyárak is kényelmesebbé válnak árakat revidálni

és valószínű, hogy ők is leszállítanák minimumán 70 lejre. Ez a közönségnek nagy tétel lenne, de ugyanakkor az állam is keresne évente 50-60 milliót, mert ennél a vámdifferenciánál beözönlene a külföldi áru, föllendülne az építkezés, különösen, ha a vámanomáliákat más lényeges cikkeknél is revízió alá vennék

Megszakult a romániai csehtyárak szövetsége. Március 5-ikén, kedden szakított le Nagyváradon a romániai csehtyárak országos értekezlete. Az értekezleten, amely a Kereskedelmi Csarnok tanácsstermében folyt le, majdnem az összes gyárak képviselőinek jelenlétében, Ritter Béla mezeitelegdi gyáros elnökölt. Az értekezleten súlyos panaszkat tártak fel az ecetipar reprezentánsai, amely panaszokat az Uj Kelet részletesen ismertette azzal a memorandummal kapcsolatban, amelyet a nagyváradai gyűlés teljes egészében magáévá tett. Tekintettel arra, hogy az ecetipar konkurrenciája miatt válságba jutott ecetipar nem utolsó sorban szervezetenlenségének köszönheti azt, hogy a gyárak nem tudtak érdekeikért sikra szállni, az értekezlet kimondotta az országos szervezet megalakításának szükségességét. A szervezet kiépítésére ideiglenes vezetőséget választottak Ritetr Béla elnöke alatt, amelynek tagjai a következők: Hitter Mór, Uferbach Lajos, Schwarz Márton nagyváradai, Klein Jakab bánffyújvárad és Kun Adolf szilágysomlyói ecetgyárosok. Az értekezlet végül elhatározta, hogy a memorandumot, amely az ecetipar sérülései és követeléseit foglalja magában, egy üti tagu küldöttség hétfőn viszi Bukarest-be s azt az illetékes kormánykörök elé terjesztik.

Április végéig kifizetik az államnak szállító hitelezőket. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium összeállította azoknak az összegeknek a listáját, amelyekkel az állam külföldi és bel-földi hitelezőinek tartozik. Mindezeket az adósságokat április végéig kifizetik. A kormány csak azoknál a tartozásoknál fog bizonyos megszorításokat alkalmazni, amelyek végösszege körül differenciák vannak. Ezekből a tartozásokból az állam most csak 75 százalékot fog folyósítani, míg a fennmaradó 25 százalékot később.

Hirdessen az Uj Keletben

Köszönetnyilvánítás. Mindazonáltal, akik felejtették el edesatyánkat elhunyt alkalmával részvétnyilvánításukat fejezték ki, családunk nevében halás köszönetemet nyilvánítom. — Blum Zsigmond, a Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradai helyi csoportjának titkára.

Timisoara, a bánát fővárosa egy házagnpótló üzleti vállalkozással szaporodik. Nagyváradról kintünö konyhájáról, megbízható koseherságáról és higiénijáról előnyösen ismert „Grosz-féle” ortodox vendéglő tulajdonosa, Grosz Mariska urleány, a Lloyd-sor 11. sz. alatti, teljesen újonnan átalakított helyiségében, a mai kor igényeinek megfelelő, modern higiénijával berendezett ortodox koscher vendéglőt nyit. Ezen új vállalat jelentős konyvebbitési jelent a koscher kosztot kereső utazók és kereskedők részére. Centrális fekvésénél fogva könnyen megközelíthető. Lapunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Csütörtök, március 7. — Budapest, 9.15: Hangverseny. 12.05. Zenekari hangverseny; 16: Rádió Szabad Egyetem, közreműködnek: Zieperovszky Fülöpke és Mária hegeduművésznők, 17.40: Cigányzene; 19.30: Gyorsirás tanfolyam; 20.30: Stefánai Imre zongoraművész hangversenye; 22.30: Zenekari hangverseny. — Bécs, 16.10: Délutáni hangverseny; 20.05. Sehnberta Három a kislány c. operettjének előadása. — 5. G. B. Daventry Experimentum, 16.30: Josef Newmann és Josef Bourne hangversenye; 19.30 Dorotay Silk (sopran) hangversenye. — Katowitz, 17.55: Délutáni hangverseny. — 20.15: Esti hangverseny; 22.30: Tánczene. — Köln, 17.45: Phonoia hangverseny; 20: Halhahatlan hangok, Gramofonhangverseny Caruso-lemezekkel; 23. Tánczene. — Königsberg, 16.30: Hangverseny; 20.45: Leucavallos Der Bajazzo c. operájának közvetítése — Leipzig, 16.30: Hangverseny; 20.15 Dvorak: Die Dicksadel c. operájának közv. — 2. L. O. London Sxx Daventry 13: Gramofonzene; 18.45: Mozart-szonáták; 21.40: Frank Phillips (bariton) hangversenye és katonazene; 22.35: Tánczene. — Milano, 12.30: Rádiókvintett; 20.30: Egy opera közv. — Nápoly 17: O. Di Nápolyi (sopran) hangversenye; 21.02: Egy operett közv. — Prága, 12.30: Hangverseny; 19.05: Könyvnyű zene; 21: Slavko Popov gordonkaművész hangversenye; 22.20: Gramofonhangverseny. — Róma, 20.45: A római kvartett hangversenye, utána Verdi: Requiem-jének közvetítése.

Ke álljon fel a régen elavult vég-eladásoknak és árveréseknek.

Néparuház

Calea Regele Ferdinand 33.
a legszebb fehérneműt, asztalneműt és még sok ezer cikket 95 leiert árusít.

Konkurs

Die orth. jüdische Gemeinde zu Haime u. s. w. ...

Welsz Fezese Jeremiás Móritz

március 7.
mindenfél
és Tsa
ORADEA.
ÉLET
restélye. A
etek esti kul
Weisz Mózes
Erez Jisrael
Sadást Klein
ki «Nemzeti
tart folytató
uestély pén-
Sz. irodájá-
lesz meg-
lát és pon-
etőség. Itt
re Mizrahi
en folynak
zsidó egye-
9-én, szom
Metropol ká-
összterte őri
vezetősé-
bál előké-
nikai okok
vót, szives-
Cal. Regele
klamálni a
enza ehök-
tottság tag-
szelések ér-
9 órákor je-
termében.
nem vállal
őség
ett selyen-
t letartóza
ük-és-snek
E. Baum-
nem azonos
kességével
néven neve
A letartóza
nesenek ü-
mzweig &
ig & Co.
k?
ba?
legujabb
etőt
remek-
és nagy-
usztrája
ára 34.—
34.—
34.—
34.—
34.—
68.—
34.—
34.—
34.—
34.—
34.—
könyv

A muzsikus ember

Irta: Salom Aléchem. — Szabó Imre fordítása

Csak Ruchele és mégegyszer Ruchele. A legszebbet és legjóbbat mindig Ruchelének rezerválta. Alig nyitotta fel reggel a szemét, már ottállott a kávé az asztalon. Dvose Malke egész nap ott táncolt menyé közelében, pedig volt neki elég teendője a ház körül is.

Ruchele hányszor mondotta neki: — Miért fáradozik annyit anyósom?

— Nem tesz semmit, Ruchele, csak így, egyél, Ruchele!

Ez volt Dvose Malke stereotip válasza.

Egy alkalommal Ruchele észrevette, hogy az anyós lélekszakadva fut a ház felé és hangosan kiabálva rohan a konyhába.

— Mi van, anyósom? — kérdezte Ruchele ijedten.

— Ne is kérdezz, gyermekem... hogy ez milyen eseléd! Faraó minden csapását megérdemli! Elmegy és az ember nem győzi visszavárni.

Azt hittem, hogy már régen felkeltél és hogy a tej már ott van a kályhán. Futok, futok, azt nem tudom, hol vagyok, milyen világban... A boltban, unberufen, annyi áru van, hogy az ember nem tud mozogni, pláne ha kuncsaftok is jönnek. Ő pedig, az én memilem, mint valami hitközségi elnök összefogott kezekkel áll... Kérdezd őt, vidd haza ezt a két friss perccet Ruchelenek. Kiabálhatsz, ahogy akarsz, mi sem használ... Egyél csak, Ruchele, ezek friss percek, most vettem őket. Fej mit is akartam mondani? Nagy isten, már az emlékeim is elhagynak... No, hála Istennek, végre megjött a leány. Hol voltál? Mond meg, hol voltál, te haszontalan.

És megkezdődik a szidalmak és szemrehányások zápora, különösen a Ruchele teje miatt, a Ruchele kávéja miatt, a Ruchele reggelije miatt.

Szóval minden Ruchele körül forgott és mégegyszer csak Ruchele körül. Még a nagyon elfoglalt após is, akit egész nap igénybe vesznek az üzlettel, odafigyelt erre a jelenetre.

Ezt a folytonos figyelmet és körül-féltetést már unta Ruchele, nem bírta a túlzott gyöngédséget. Nem bírta, mert nem tudta viszonzni anyósának és apósának ezt a felhalmazó szeretetreméltóságát. Azért velük szemben inkább tartózkodó volt, szinte kö-zömbös.

A fiatal házaspár egymáshoz való viszonyát sem jónak, sem rossznak nem lehetett mondani. A fiatal házasság ritkán abban a helyzetben, hogy négy szemközt beszélhessenek egymással. Napközben egy Majse Mendel rangjában lévő férfi nem tehetett, hogy odaüljön felesége mellé és eldicsőülhasson vele. Mert mit mondottak volna hozzá az emberek. Este pedig egyre másra jöttek a vendégek. Jött Eizik Naftali körülnézni, mit csinálnak a „gyerekek”, majd Dvose Malke jött egy pohárral, egy eszézzel, vagy valami más kedvességekkel teli edény nyel.

— Gyere csak, Ruchele, nézd, mit csináltam neked. Kóstold csak ezt a kitűnő becsináltat!

— De drága anyósom, hiszen anyámszor kóstoltam már belőle!

— Lehetetlen. Erigy már, drága gyermekem, ne mondj ilyeneket. Eből a becsináltból soha még nem ettél.

Ez a jelenet naponta ismétlődött, sokszor tizszer is napjában. Dvose Malkének megvolt a maga stereotip szövege.

— Én nem tudom, mi van veled, Ruchele, nézz csak a tükröbe, néz és lásd, hogyan nézzel ki!... Nem is csoda, amikor az ember ilyen keveset eszik!... A chmeznizki emberek átkozni fognak, azt fogják mondani: szép kis anyós, aki így ápolja menyét!... De mit csináljak. Semmi rábeszélés, semmi kérdés nem használ. Erigy már, vegyél egy falatot... — Édes anyós, kérem, hagyjon már békében, úgy jólaktam, hogy egy falatot nem megy már le a torkomon.

— Ugyan kérlek, drága, még csak ezt az egy falatot ne! Gondold el, én az anyád vagyok, csak ezt az egy kicsiny falatot vedd már ne kihoz!

Ruchele egyet nyel, nyel még egyet, nem tud ellentálni az anyós unszolásának, de a figyelemnek ez a túlzása utálatot plántál belé. Elvégre mégsem őha az ember, akit hizlálni kell. Nem is ökö, ki meg van elégedve csak épen hogy testi szükségletei ki legyenek elégítve. Az embernek szüksége van valami kis szabadságra, szabad területre, amelyen mozogni tud.

Nem bírja el, hogy ott álljanak mellette, amikor ül, vagy ott üljenek mellette amikor alszik. Az ember egyék, amikor éheznek, de nem akkor, mikor a másik akarja. Nagyon szomorú dolog, ha az ember ki van szolgáltatva idegen kezeknek és ha nincs szabad akarata.

Ilyen szomorú helyzetben volt Ruchele lakodalmának első idejében. Nem volt senkije, aki előtt elpanaszolhatta volna szomorú sorsát.

Írt leveleket a szüleinek és ezek a levelek örömet, boldogságot és megelégedést árasztottak. Levelek, mint a zsidó levelek általában, e szóval kezdődtek: Hája a menybenlakozó Urnak és végződtek: "Boldogság és öröm lakozzék vidám szívetekben, amen!"

Am a szíve mélyen titkos gyűlöletet táplált Majse Mendel iránt, aki távortartotta magát tőle, aki őt, az asszonyt valami alacsonyrendűnek tekintette és valánogy felülről kezelte...

Mindazonáltal Majse Mendel szívből szerette Ruchelét; őszintén szerette csak nem tudta, hogy ezt a szeretetet milyen módon hozza kifejezésre. Szülei is sok tekintetben megakadályozták őt... Hogy mennyire egész szívvel csüngött Ruchelén, beigazolódt az a napon, amikor Ruchele megbetegedett és ágyának dőlt, Ruchele ugyanis röviddel lakodalmuk után, meghűt és Majse Mendel nem távozott ágya mellől. Egész nap ott ült mellette, szomorú volt, le volt sújtva és mélyszélesen sóhajtott.

A betegség harmadik napján Ruchele már jobban érezte magát. Majse Mendel azonban nem távozott mellőle és ekkor alkalom nyílt számára arra, hogy az ő kedves Rucheléjával beszélgessen. Mindketten erősen érezték, hogy, egyszer már szabadon és nyíltan szóljanak egymáshoz.

Majse Mendel olyan közel jött hozzá, hogy szép fehér kendővel félig beborított feje majdhogy a kezén nyugodott.

Ruchele felemelte kék szemét, rá nézett és várta a boldogító szót.

Majse Mendel pedig megszegyenülten leeresztette fejét... Csak amikor odanézett az ablak felé, merészelt reáérezni, de mihelyt a szemjatek néhányszor megismétlődött... Házasságuk óta most elsőtízben volt alkalmuk tanuk nélkül beszélgetni egymáshoz. De senki kettőjük közül nem mert beszélgetni. Nem tudták, hogy kell ezt csinálni... Ruchelének mint asszonynak meg volt a joga követelni, hogy Majse Mendel mint férfi kezdje a beszélgetést. Azonban Majse Mendel, a „jó modoru fiatalember” várta, hátha a felesége kezdi a párbeszédet. Így tehát senki közülök meg nem kezdte. Hallgattak és titkos szemjatekot folytattak.

— No mi van, Majse Mendel?
— Mi van? Mi legyen?
— Mit nézel?
— Ki néz?
— Hiszen nézel?
— Én? Bizony én nem nézek!
— Hát akkor ki néz?

A szemjatek megismétlődött. Ruchele odapillantott az ablak felé, a férfi pedig visszatekintett szép fejére és sóhajtozott.

— Mi van, Majse Mendel?
— Mi legyen Ruchele.
— Miért sóhajtozol?
— Ki sóhajtozik?
— Te sóhajtozol!
— Én sóhajtozok?
— Hát ki, ha nem te?

(Polyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apóhi detések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díj 200 lej, előfizetőknek 150 lej.

Féjhez adám fiatal, szépnek mondott, intelligens, vallásos nevelésben részesült hűgőmat.
כת תורה ומוחנת
egy színtén intelligens fiatal, esetleg övegyemberhez, ki bár szerény állásban legyen. — Hozomány meggyezés. Szeri. t. Komoly, részletes leveleket „A. A.” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Uri családhoz mindenesnek ajánlunk megbízható, tiszte séges leány. Cim: Szőlősi Anna Cal. Traian (Arpa-u.) 69. szám.
Keresek a belváros közepében 2 szobás k miortos lakást, esetleg fürdő zoba felül is, azonnalra, legkésőbb ápr. 1-re. Cim a kiadóban.

Megvételre keresek kb. 30x40 cm. használt, jókarban levő, lá bal tapingó tegelysajtót. — Horovitz-nyomda. Viseul de sus. 1671

Büffe és étterem, haláles t miatt, azonnal eladó. Orthodox konyha részre is első-rangu hely. — Cim: Dréher-étterem Arad, Piata A. Iancu 17.

Német gyors- és gépiró-öt ker-sünk azonnali belépésre. Magyarul tudók előnyben. — D.utsch Testvérek, Piata Unirii 26.

000000

Színház-Művészet

A Magyar Színház műsora:

Csütörtök: A zebra. (2-odszor. Rátkay Márton vendégjátéka. Napibérlet 30. szám. C. Sorozatszám 296.)

Péntek: Mersz-e Maery? Rátkay Márton vendégjátékával. Napibérlet 31. szám. A Sorozatszám: 297.)

Szombat d. u. 5 órákor: Nótás kapitány. (Mozihelyarákkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy jegy ára. Karácsonyi lílivel, Kun Magdával, Solyom Gyözövel, Ihász Aladárral. Sorozatszám 298.)

Szombat este fél 9 órákor: Párisi divat. (Operettujdonság először. A budapesti színházi évad legszenzációsabb sikerü ujdonsága. Kondor Ibo-lyával, Betegh Bébivel, Tompa Bé-lával, Ihász Aladárral. Première bérlet 32. szám. Sorozatszám: 299.)

Vasárnap délután fél 3 órákor Gyurkovics fiuk. (Operettujdonság mérsékelt helyarákkal. Sorozatszám: 300.)

Vasárnap délután 6 órákor: Párisi divat. (Operettujdonság 2-odszor. Rendes helyarákkal. Sorozatszám: 301.)

Vasárnap este 9 órákor Párisi divat. (Operettujdonság 3-adszor. Bérlet-szünetben. Sorozatszám: 302.)

Hétfőn este fél 9 órákor: Párisi divat. (4-edszer. Napi bérlet 31. szám. B Sorozatszám: 303.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya. (Adolph Menjouval.)

Pénteken 4 és 6 órákor: Az asszony és a kártya. (Adolph Menjouval.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Csütörtök: Botcsinálta doktor. (Gyermekelőadás.)

Péntek: Szóktetés a szerájból. I. Nono Otescu közreműködésével.

Szombat: Crina.

Vasárnap délután: Aida.

Vasárnap este: Két eladó icány.

Hétfő: Traviata. (Gyermekelőadás.)

Kedd: A kardinális. (Bemutató.)

A színházi iroda közleménye:

Ma este «Zebra»-ban játszik, holnap a Mersz-e Mary-ben bucsuzik Rátkay. Minden este zsufolásig telt nézőtér tap solja és ünnepli a legnépszerűbb magyar színészt: Rátkay Mártont, aki ma este a «Zebra» című párisi bohózatban lép fel, holnap este pedig busufüllépe seként egyik leghíresebb szerepét fog ja eljátszani a Mersz-e Mary-ben.

A jövő hét órási film-szenzációja: Ringelspiel. (Ketten a milliók között). Már most felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy hétfőtől kezdve a magyar színházban vetíteni fogják az ide l évad legnagyobb film-szenzációját: a Ringelspiel (Ketten a milliók között) e. 7 felvonásos életképet. Rendezője: dr. Fejős Pál, főszereplői: Glenn Trion és Barbara Keit.

Párisi divt — Kolozsvárott. Csak ritka és kivételes színházi eseményt szokott olyan lázas kíváncsiság és nagy-szabású érdeklődés megelőzni, a minő most a Párisi divat című operette-ujdonság iránt megnyilvánul. A Párisi divat a budapesti színházi szezon bomba-sikere volt. 200.000 ember nézte végig és tapsolta Budapesten a Párisi divat-ot. Kolozsvárott is az idei évad nagy slágerét várják a Párisi divat-tól épen azért a szombat esti penéé után vasárnap kétszer tüzték ki előadásra a Párisi divat-ot: délután hatra és este 9-re.

Várju

A kisebb dolla a népsón Briand, is ugy érezte telenek vagy szentséget nitették meg nagyhatalmam így lett halalmas al remann java ségek megvetség zoldh Tényként a Népszövek hirdetésük n léttlen hívő szkepszis, gu rózatukon, a nyilatkozna a genfi dekl ha nem is eredményre. a kisebbsége deg magata most már es zavart és el akadályozott kicsillogjon a Sztresman orölye valósza sebbsége je véleménye e való avatását nek, meglám nek megsérté ban háramolj megszegni pr sített jogrend ség el van te keljen igény védelmét leg védésében. A mok kereteib nek szociális gunk evolúti ptáni. Ezer összefüze a gazdasági s larsadalmi s is lett. Mind ségek tudtu nagyresze a ezt akceptáln ben, csak ell Annál örve lálunk abban terelnők teg ismétellen ke ségi jogok je társára nem igéreteket jó bizonyosságot a gondolatot ha mindent ciliáns maga kisebbségekk rofei tényleg érnek, ugy sor arra, hog vegyék a kis Mindez azo tugg s mert késtek, senki rossz néven, gáink intéza a békeszerző nyók származ mára, mig tékben elhan minden jövő anékül, hogy ségek ellen e Hinni akar